У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-5740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5537

РІК LXXVIII. Ч. 36. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЛЮТОГО 1971 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, FEBRUARY 24, 1971 No. 36. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 23 лютого 1971

В АМЕРИЦІ

ХОЧА МИНУЛО ДВА ТИЖНІ ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ в Каліфорнії, в недалекому від Лос Анджелесу місті Сілмар люди не мають питтєвої води, електрики, телефонічного сполучення, а місто видається місцем якогось побоєвища. Всі будинки настільки зрушені в своїх фундаментах, що вони фактично непридатні для життя. Населення сподівається федеральної допомоги.

ДО НЮ ЙОРКУ ЩАСЛИВО ПРИБУЛИ совєтський фізик Леонід Рігерман і його мати, яка народилася в Бруклині і на цій підставі вони добилися дозволу на еміґрацію з Совєтського Союзу. Л. Рігерман сказав, що був кілька разів заарештований в Москві за домагання права на виїзд, і що багато жидів еміґрували б із СССР, але бояться переслідувань збоку режиму. Навіть перед відлетом до ЗСА сина й матір обшукували й допитували кагебісти в Москві. Л. Рігерман сказав також, що жиди хочуть виїздити з СССР, бо вони не мають там права бути жидами.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ДЖОРДЖ МЕКҐОВЕРН з Південної Дакоти заявив у Вашингтоні, що — на його думку, війська Північного В'єтнаму в Південному В'єтнамі, Ляосі й Камбоджі „більше репрезентують націоналістичні аспірації індокитайського народу", ніж американські сили в Південносхідній Азії. Цей сенатор є дотепер єдиним кандидатом на президентські вибори в 1972 році від Демократичної партії.

ВИПУСКНИК ВІЙСЬКОВОЇ АКАДЕМІЇ „Вест Пойнт", 24-річний лайтенант Луїз Фонт, виступив з обвинуваченням двох генералів, як „воєнних злочинців". Цей лайтенант почав домагатися, щоб його звільнили з армії, бо він є проти війни у В'єтнамі. Фонт ніколи не був у В'єтнамі, але хоче свідчити проти двох генералів, як „воєнних злочинців".

БЕРНАДЕТТА ДЕВЛИН З ПІВНІЧНОЇ ІРЛЯНДІЇ, яка сиділа у в'язниці за викликання заворушень у Півн. Ірляндії, відвідала тепер у Сан Франсіско заарештовану аґітаторку комуністку Анджелу Дейвіс. 23-річна ірляндка, наймолодший член Парляменту, сказала, що вона співчуває Анджелі, бо вони обидві провадять ту ж саму „клясову боротьбу".

ДВАНАДЦЯТЬ КОНҐРЕСМЕНІВ - НЕҐРІВ вже майже рік добиваються згоди президента Ричарда Ніксона, щоб він їх прийняв у Білому Домі, як окрему групу. Президент відкладав таку зустріч, однак тепер з Білого Дому повідомили, що він до неї готовий. Дванадцятка збойкотувала Послання президента Ніксона про Стан Юнії і не дуже відповідь прийти на обід до Білого Дому, на який були запрошені всі члени Конґресу.

У ҐАРВАРДСЬКОМУ, ЄЙЛЬСЬКОМУ ТА ІНШИХ ДЕСЯТКАХ УНІВЕРСИТЕТАХ з понеділка розпочалися „курси" для студентів і професури, так зв. „тіч-інс", — на знак протесту проти війни в Індокитаї. Студенти-промовці обвинувачують в першу чергу американський уряд. Організатори такої протестаційної акції повідомили, що між промовцями будуть не лише студенти й члени факультетів, а й сенатор Е. Москі з Мейну, А. Гарріман, Юджин МекКарті та ін.

У СВІТІ

200 ЖИДІВ В СССР ЗГОЛОСИЛИ петицію до совєтських властей, щоб визнати у принципі право на їх виїзд до Ізраїлю. Підписи під ту петицію зібрано від жидів в Москві, Ленінграді, Вільні й інших містах СССР. Припускають, що підготова йшла вже від довшого часу, бо між підписаними є деякі особи, які вже дістали дозвіл на виїзд і яких вже нема в СССР.

У ТРИПОЛІ В ЛІБІЇ РОЗПОЧАЛИСЯ переговори міжнародних нафтових компаній із Лібією, Іраком і Савді Арабією про експорт нафти з названих арабських країн. Хоча Ірак і Савді Арабія належали до держав з обширу Перської затоки, які підписали умову з міжнародними нафтовими компаніями на конференції в Тегерані 14 лютого ц. р., проте вони застереглись, що вони узалежнюють свою остаточну згоду від становища Лібії й Альжиру. Експорт нафти з тих двох північно - африканських держав над Середземним морем облегшений і дешевший, бо відтіль не треба везти нафти ані довкола Африки, ані через — нечинний тепер — Суеський канал. З уваги на це Лібія ставить куди вищі грошові вимоги до міжнародних нафтових компаній.

У ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ велика робітнича демонстрація з участю — за твердженням робітничих провідників — 150.000 робітників та, за твердженням поліції, 100.000 осіб, у протесті проти запланованого консервативним урядом прем'єра Едварда Гіта закону про обмеження робітничих страйків. У тому законопроєкті виступається головно проти диких страйків та встановлюється час на переговори між працедавцями й робітниками, і у випадку їх невдачі визначуючий обов'язуючий для працедавців і робітників арбітраж. Це закон — подібний до американського закону Тефта - Гартлі.

У САЙҐОНІ ЗАСУДЖЕНО двох південно - в'єтнамських католицьких духовників на в'язничні кари по 9 місяців за статті, в яких поручалось закінчення В'єтнамської війни договоренням з Північним В'єтнамом. Цей присуд вважають у Південному В'єтнамі надто суворим, бо ніодин з тих духовників, хоч вони противники війни, не мав ніяких контактів з комуністичним Північним В'єтнамом. В мотивації присуду сказано, що ті статті підривають мораль війська в часі війни.

У МІСТІ КАЛЯБРІ В ІТАЛІЇ АРХИЄПИСКОП ДЖОВАННІ ФЕРРА ПОЇХАВ до місцевої церкви почерез барикади, які ділили демонстрантів і поліцію, та виголосив палку проповідь із закликом вірних — припинити вуличні аварії, які коштували вже життя багатьом цивільним та військовикам. Калябрійці вічно демонструють проти рішення центрального уряду в Римі й місцевої самоуправи — призначити на столицю автономної провінції Калябрії місто Катанзаро, а не Калябрію.

БРИТАНІЯ МАЄ КЛОПІТ з суперсонічним джетом „Конкорд", що його продукує разом з Францією: керівна британська летунська компанія повідомила уряд, що вона не буде всилі користуватися „Конкордом" — без значного дефіциту. Покищо „Конкорд" ще не удосконалений і не введений в ужиток, але його проєкт став справою престижу однаково Британії, як Франції.

Демократична більшість у Сенаті ЗСА схвалила „Резолюцію цілей"

Вашингтон. — Сенатський демократичний політичний комітет прийняв у понеділок 22 лютого ц.р. широку заяву про напрямні політики демократичної більшости в Сенаті, і в дальшому також для всього 92-го Конґресу. Прийнята сенатськими демократами „резолюція цілей" встановляє п'ятиточкову програму дії, в тому числі кращий розподіл ресурсів між федеральними, стейтовими і місцевими урядами, більш посилені заходи федерального уряду для припинення інфляції і проти рецесії, як також поліпшення в політиці тренування і судових процедур. На першому місці демократичних цілей поставлено справу виведення американських військ із В'єтнаму і припинення в'єтнамської війни. Згідно із заявою провідника демократичної більшости в Сенаті сенатора Майка Менсфілда, прийнята демократами „резолюція цілей" є демократичною альтернативою для леґіслятивної програми Ніксонового уряду. В деяких із з'ясованих у резолюції ділянок таких, як розподіл прибутків, реформа суспільної опіки та реорганізація уряду напрямні політики демократів менше конкретні і специфіковані, як запропоновані вже урядом заходи. Єдиною точкою, в якій демократи хотіли б перейняти політичну ініціятиву, є справа виведення американських військ із В'єтнаму. Завданням з'ясованої у програмі демократичних цілей мало б бути, згідно із заявою Менсфілда, підтримка Президента Ніксона в його намаганні вивести американські війська із В'єтнаму. Це мало б статися до 1972 року, тобто до кінця цієї сесії Конґресу.

Торнадо спустошив місто Інвернесс у стейті Міссісіпі

Інвернесс, Міссісіпі. — Ціла хвиля торнадо навістила різні місцевості стейту Міссісіпі, спустошуючи ряд міст і зокрема місто Інвернесс з бавовняними плянтаціями над дельтою ріки Міссісіпі. Кількість убитих по всьому шляху, що ним пройшов торнадо, встановляють на понад 40 осіб. В самому Інвернессі, що нараховує 1.600 населення, загинуло до 15 осіб, здебільшого з-поміж неґрів. Сотки осіб були поранені. Найдошкульніше спустошив торнадо житлові дільниці в Інвернессі, руйнуючи майже всі доми і ламаючи дерева на вулицях і в садах. Цілі житлові секції перемінилися в купи цегли, ломаного будівельного матеріялу тощо. Сотки родин залишилися без домів. В рятувальних роботах брали участь спільно білі і неґри. Вбитих перевезено до похоронних домів і ранених до шпиталів в місті Індіянола, віддаленому на яких 7 миль від Інвернессу. Протягом останніх тридцяти років у ЗСА було тринадцять торнадо, в наслідок яких загинуло по п'ятдесят осіб і більше. Найбільш спустошливими і вбивчими були торнадо в дні 11 лютого 1965 року, коли в стейтах Мишиґен, Індіяна, Огайо, Іллиной, Висконсин і Миннесота загинуло 249 осіб, в днях 21-22 березня 1952 р. в п'ятьох середньо-американських стейтах загинули 231 особа і 9 квітня 1947 р., коли торнадо вбив 156 осіб в Тексасі і в Оклагомі.

Безробіття в стейті Ню Йорк найбільше за останніх п'ять років

Олбані. — Кількість безробітних в стейті Ню Йорк збільшилася в місяці січні ц. р. до 5.6 відсотка і є найвищою за останніх п'ять років. Найбільшу пропорцію безробіття зареєстровано в окрузі Ютики, бо аж 7.6%. Найнижче безробіття було в окрузі Олбані, бо тільки 4.4 відсотка, що треба пояснити великою концентрацією там стейтових службовців, в стані затруднення яких не було великих змін. Стан затруднення в усьому стейті Ню Йорку знизився у січні 7.830.000 осіб. Стейтовий комісіонер для індустріяльних справ Левін подав до відома, що в січні втратило працю на терені стейту 460.000 осіб в порівнянні до 45.000 осіб в грудні минулого року і до 110.000 в січні 1970 р. Безробіття в стейті збільшувалося поступово до 5.1 відсотка в листопаді мин. року, потім — у грудні зменшилося до 4.8 відсотка і тепер — в січні — пішло знову раптово вгору. Такої ж високої пропорції безробіття було безробіття в січні 1966 року, коли воно виносило 5.8 відсотка. Якщо йде про інші міста, то безробіття в Бінґгемтоні досягнуло було 6.6 відсотка, в метропольному Ню Йорку 5.1 відсотка, в Рочестері 4.8 відсотка, в Сиракюзах 6 відсотків і в окрузі Боффало-Ніаґра Фоллс 6.8 відсотка.

Курс модерної української літератури в університеті Вестерн Резерв

Клівленд, Огайо (Т-ий). — Заходом гуртка українських студентів під проводом Мирослави Мудрак і Зені Хоми, відбувся тут уперше в університеті Вестерн Резерв, що є одним із т.зв. американських "Ivy League" університетів, міжсеместральний курс модерної української літератури, який проходив у секції "Selective 933", в часі від 1-го по 30-те січня 1971 року. На викладача цього курсу університет Вестерн Резерв запросив українців і літературознавця, проф. Григора Голембйовського.

У двадцятьох дво-годинних лекціях охоплено добу української підсовєтської літератури від 1920 року по 1970 рік.

Опираючись на 1920/30-роках т. зв. відродження, викладач звернув увагу на ВАПЛІТЕ, неоклясиків, „ЛАНКУ-МАРС", згадуючи теж шкідливу діяльність ВСППУ. Подано дефініцію соцреалізму на основі совєтських документів, доказуючи його від'ємний вплив на рівень української літератури. Відновлено трагедію розстріляних поетів, письменників і культурних діячів тих років і їхню пізнішу „реґабілітацію". Читано й обговорено твори раннього Тичини, усіх неоклясиків, як теж авторів: О. Слісаренка, Йогансена, Сосюри, Свідзинського, Тодося Осьмачки, Фальківського, Плужника, Бажана, Влизька, Хвильового, Підмогильного, Косинки, Семенка, Михайла Семенка, Яновського, Антоненка-Давидовича. Звернено особливу увагу на діяльність і творчість Миколи Куліша, Леся Курбаса й Олександра Довженка. Твори згаданих авторів читано вцілості, або у вимках. Окрему увагу приділено поезії й прозі 1960-тих років, читано теж поезії 1967-70-тих років. Для викладів використано праці: Лавріненка, Кошелівця, Чапленка, Ващенка, Богдана Кравцева, М. Николишина, Глобенка, Луцько-

(Закінчення на стор 6-ій)

Згинув командир південно-в'єтнамських військ у Камбоджі

Сайгон. — У дорозі з Південного В'єтнаму до Камбоджі вибух гелікоптер, що ним їхав командир південно-в'єтнамських військ у Камбоджі, генерал До Као Трі, що його називали „в'єтнамським Паттоном". Західні військові кола вважали генерала Као Трі за найкращого полководця з цілого південно-в'єтнамського старшинського корпусу. Він був відомий своєю відвагою: він звик під час бою злітати гелікоптером на терен бою перед своїми військами і вести їх особисто до атаки. Не виключають, що причиною тієї катастрофи був ворожий саботаж. Разом із генералом До Као Трі було на гелікоптері ще 9 осіб, між ними кореспондент „Нюзвіку" Франсуа Суллі. Врятувався тільки один член залоги. Тим часом продовжується воєнна операція південних в'єтнамців в Ляосі. Пресовий секретар Білого Дому Ровалд Зіґлер заявив, що президент Р. Ніксон уважає, що без уваги на поважні втрати південних в'єтнамців у Ляосі — тамошня їх операція переходить успішно. Речник Пентагону Джеррі Фрідгайм звернув увагу, що людські втрати комуністів в Ляосі куди вищі від втрат південних в'єтнамців. Хоча дотепер виявлено в Ляосі менші засекречені склади зброї, амуніції і харчів, аніж це було під час минулорічної інтервенції в Камбоджі, проте альянтські старшини не сумніваються, що остаточно можливості постачання комуністів шляхом Го Чі Міня будуть значно зредуковані, якщо не цілком зліквідовані.

Непримиримe становище Ізраїлю спричинило гостру реакцію Єгипту

Каїро. — Заява ізраїльського уряду, що Ізраїль не відкличе своїх військ з окупованих ними арабських земель поза кордони з-перед червневої війни з 1967 року, спричинила гостру реакцію збоку Єгипту. Єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд запросив до себе совєтського амбасадора Владиміра Віноградова, британського амбасадора Ричарда Бомонта, французького амбасадора Франсуа Пюо та американського дипломата, який неофіційно — з уваги на зірвані єгипетсько-американські дипломатичні взаємини — виконує амбасадорські функції в Єгипті, Доналда Берґуса, і кожного з них зокрема перестеріг, що становище Ізраїлю „створює грізну ситуацію на Близькому Сході". Єгипетський міністер закордонних справ не заявив цього виразно, але дав зрозуміти, що Єгипет не продовжить воєнного перемир'я, яке кінчається 7 березня ц. р. Водночас єгипетський амбасадор в Об'єднаних Націях Мохаммед ель-Зайят заявив шведському амбасадорові Гуннарові Яррінґові, посередникові ОН для спрзви замирення на Близькому Сході, що готовість Єгипту підписати мировий договір з Ізраїлем залежний тільки від відкликання Ізраїлем свого війська з усіх окупованих ним арабських земель. Єгипетський уряд проголосив, що він уважає заяву ізраїльського уряду за відкинення його — Єгипту — пропозиції. Водночас єгипетський уряд натаврував тактику ізраїльського уряду, який — замість відповісти на запити, що їх у своєму меморандумі поставив Ізраїлеві Гуннар Ярріні відповів безпосередньо не заяву Єгипту щодо готовости підписати мировий договір. З американського боку

УКРАЇНЕЦЬ ЧЛЕНОМ ПРОГРАМОВОГО КОМІТЕТУ З'ЇЗДУ МІКРОБІОЛОГІВ

Канадійське Об'єднання Мікробіологів плянує відбути свій 21-ий з'їзд на Університеті Західного Онтаріо, у Лондоні, в першій половині червня цього літа. Об'єднання запросило у члени Програмового Комітету д-ра Євгена Ролліцького із Державного Дослідного Інституту та Відділу Бактеріології й Іммунології місцевого університету. Програмовий Комітет передбачає, що у з'їзді візьме участь приблизно 300 мікробіологів з Канади і Америки. Окрім симпозій у програмі передбачається понад 70 доповідей.

Візантійський Хор в Утрехті відзначив 20-ліття

д-р Мирослав Антонович

Утрехт (Т. Дж.) — Відомий у всій Европі, Візантійський хор в Утрехті, під проводом д-ра М. Антоновича, що став незамінним пропаґатором української церковної та світської музики, нашої скарбниці пісенного мистецтва; відзначив своє 20-ліття рядом урочистостей, що відбулися в Утрехті 13 і 14 лютого ц. р.

В суботу 13-го лютого, в найбільшій концертовій залі міста, що була виповнена до останнього місця, відбувся Ювілейний Концерт, якого програму виповнив Хор, що виступав разом з Утрехтською Симфонічною Оркестрою під проводом д-ра М. Антоновича. У першій частині концерту були виконані: „Рушаймо всі" із опери „Тарас Бульба" М. Лисенка, „Каменярі" С. Людкевича та „Пролог" (до поеми „Мойсей" І. Франка) М. Антоновича. Це вперше найбільша концертова заля Утрехту бреніла звуками української музики у виконанні найкращих музик Голляндії. Твір М. Антоновича, що виконувався вперше, публіка зустріла справжніми оваціями, які тривали багато хвилин.

У другій частині концерту. Хор виконав ряд українських пісень, які зустріли таке ж ентузіястичне захоплення публіки.

14-го лютого Хор співав св. Літургію св. Івана Золотоустого у виповненій церкві при вулиці Вільг, яку правив Преосвящ. Кир Володимир Маланчук, Апостольський Екзарх для українців у Франції в сослуженні українських і голляндських священиків. Опісля відбувся обід, у якому взяли участь: Преосвящ. Кир В. Маланчук, монс. Симт — б. голова Апостоляту З'єднання Церков, о. проф. Плюх — теперішній голова Апостоляту, різні голляндські достойники та представники української преси. Увечорі відбулося прийняття в залях „Нордт Брабант",

ПРОФ. Д-Р БОРИС ДОЦЕНКО ПРО СТУДІЇ І НАУКУ В СССР І СВІЙ ДОСВІД У КАНАДІ

д-р Борис Доценко

Торонто (Леоніда Вертипорох). — Заходами Управи Студентського Клюбу — СУСК в одній з викладових заль медичного факультету Торонтонського університету відбулась 11-го лютого ц. р. зустріч українських студентів Університету Торонта з професором д-ром Борисом Доценком, на яку запрошено також і українське громадянство. Хоч багато було приявних на попередній зустрічі 6 грудня м. р., то також й цим разом заповнили залю яких триста осіб.

Юрій Веретельник, заступник голови СУСК, привітав і представив професора д-ра Б. Доценка, як дослідника ядерної фізики, що був керівником дослідної лябораторії, який приїхав до Канади на підставі умови про виміну між науковцями СССР і Канадою на студії в Едмонтонському університеті. Він властиво мав виконувати шпигунську роботу в науковій ділянці, але д-р Б. Доценко не хотів цього робити, тому звернувся до Канадійського уряду, надати йому право азилю, бо не хотів вертатися до СССР. Большевики зірвали умову і він мусів залишити Едмонтонський університет, але також ні один університет не хотів прийняти його на працю. Щойно в цім академічним році він дістав запрошення, як „візитінґ саєнтіст" на математичний відділ Торонтонського університету.

На запит професора, в якій мові, українській чи англійській хочуть студенти послухати його доповіді, всі заявилися за українською мовою!

Д-р Доценко у своїй доповіді цікаво представив методи навчання, відношення і життя студентів на університетах в Совєтському Союзі, зокрема в Україні.

Науковую кермує держава, отже науковці мусять працювати за директивами Москви і партії, згідно з висловом Сталіна, що добрим совєтським вченим є той, що крім фахових знань належно ідеологічно підготований і знає історію партії, яка одначе часто міняється залежно від того, хто займає пост генерального секретаря партії. Разом з технічними студіями, ідеологічне навчання триває 4 до 5 років, вимагається не лише догматичного знання, але практично вимагають активности для партії. Політична освіта найважливіша і її треба присвятити якнайбільше уваги. Треба все робити за напрямними комуністичної партії, і тільки тоді можна до чогось дійти.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Українці й жиди демонстрували у Вашингтоні

Вашингтон, Д. К. — Чотири окремі демонстрації відбулися перед будинком „Конститушен Голл" в суботу 13 і в неділю 14 лютого ц. р., де виступав пропаґандивний совєтський „Сибірський Ансамбль", про який в розділі „Ансамбль" в „Івнінґ Стар" писав критик Джордж Гіллес, що „Сибірський Ансамбль з мистецького боку все ще перебуває в льодовій добі". Орґанізовані ОВФронтом демонстрації не були численними, але активними: демонстранти роздали 5.000 летючок проти московського колоніялізму-імперіялізму та 1.000 летючок за звільнення історика Валентина Мороза з совєтської в'язниці, наліплювали заклики про його звільнення на будинку. Інж. Вол. Масвський та кілька сумівців причепили наліпки-заклики ТУСМ-у в обороні В. Мороза на офіційному оголошенні перед входом до залі та в різних місцях біля будинку виступів, так, що їх читала й велика „делеґація" з совєтської амбасади. Українці носили відповідні транспаренти. Жидівські демонстранти окремо домагалися права для всіх бажаючих жидів виїхати з СССР за кордон, роздавали летючки, а одна група під час двох концертів кидала смердючі „бомби" та голосно трубила в труби, і тому поліція заарештувала 10 осіб. Столична преса, звітуючи про ті демонстрації, називала тільки жидів, а про українців „забувала".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

90-ИЙ РІК МИТРОПОЛИТОВІ ІЛАРІОНОВІ

Вінніпеґ. — Дня 15 січня 1971 р. пішов 90-ий рік життя Митрополитові Української Греко-Православної Церкви в Канаді Блаженнішому Іларіонові. Через недугу Владика Митрополит перебуває в будинку-шпиталі для старших осіб, а духовником Митрополита признаний о. митроф. протоєрей Сергій Герус.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ЗИНОВІЯ ОНИШКЕВИЧА

Ню Йорк. — У ґалерії Українського Інституту Америки при 2 Схід 79 вул. в Ню Йорку в суботу 6-го березня, о 4-ій по полудні відбудеться відкриття нової індивідуальної виставки відомого мистця пензля Зиновія Онишкевича. Виставка буде відкрита до 21-го березня включно. Від вівторків до п'ятниць можна буде оглянути виставку від 3 до 6 г. по полудні, а в суботи й неділі — від 1 год. дня до 6-ї год. вечора. На запрошенні репродуковано новий великий образ З. Онишкевича — промисловий міст через широку ріку. Зиновій Онишкевич є автором портрету Папи Павла VI та портрету в цілій людській ріст Верховного Архиєпископа УКЦеркви, Кардинала Йосифа Сліпого, що їх мистець виконав у Римі.

ДОПОВІДЬ ПРО ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Торонто. — Професор Торонтонського Університету Данило Струк прочитав доповідь на вшанування Ювілею письменника-клясика Василя Стефаника — „Новелі Василя Стефаника". Доповідь відбулася в Інституті св. Володимира в неділю 21-го лютого й викликала зацікавлення приявних, серед яких було чимало студентів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Висока освіта дітям

За одну з найбільш характеристичних і найкращих прикмет української громади у вільному світі вважається її розуміння, що дітям треба дати можливо найкращу освіту. Народна і середня школа, обов'язкова в З'єднаних Стейтах для молоді до 16-го року життя, не становить для батьків великої проблеми, коли посилають вони своїх дітей до загальних публічних шкіл чи — дорожчих — приватних, американських або українських парохіяльних. У 1969 р. було в ЗСА кругло 53 мільйони дітей у віці 5-17 років, — на жаль, не існує статистики українських дітей.

Зате щораз складнішою стає проблема високої освіти з уваги на величезний зріст її коштів. Найдешевшою є освіта в стейтових і міських коледжах, де вона обходиться кругло 1.500 долярами або й менше річно. Зате у приватних високих школах вона коштує з утриманням у кемпусі пересічно 4.500 дол. річно, не рахуючи одягу і різних побічних видатків. В Єйльському університеті тільки вписове становить 2.900 дол. річно. Щоб осягнути науковий ступінь бакалявра в будь - котрій із найкращих високих шкіл, наприклад у Стенфорд - університеті в Каліфорнії, треба витратити кругло 22.000 дол., а для осягнення там ступня доктора потрібно додаткових 25.000 дол., — разом 47.000. Це очевидно, річ можлива тільки для дійсно заможних батьків. Але держави, стейтові й міські власті, різні фундації, виховники і меценати здають собі з цього справу. Тому існують у ЗСА величезні можливості дістати стипендії та спеціяльні позички на високу освіту. Передбачають, що в 1971 році 364 мільйони долярів будуть видані на такі позички, зворотні — наприклад за Єйльським пляном — до 35 років. Грошовий видаток батьків на освіту дітей — це їх найкраща „інвестиція". Розуміючи це, в 1968 р., не зважаючи на високі кошти, 7.616.000 молодих осіб обох статей покінчили 4-річну високу освіту в ЗСА, а 4,502.000 — 5-річну високу освіту.

Висока освіта потрібна не тільки задля здобуття знання і культури, але й для здобуття вище оплачуваної праці. Навіть із ступнем „бакалявра" не можна отримати тепер такої відповідальної і краще платної праці, для якої потрібний ступінь доктора. Батьки повинні використовувати всі можливості дати змогу своїм дітям студіювати й осягати наукові ступні, щоб завдяки своїй освіті діставатись на вищі щаблі суспільної драбини. Чим більше осіб з високою освітою має національна громада, тим більша до неї пошана. Тому це не тільки справа окремих одиниць, але й загалу громади, щоб мати якнайбільше своїх членів з науковими ступнями з високих шкіл.

Одна з перлин

Мова кожного народу є найбільшою перлиною національної культури того народу та перлиною в світовій короні людських мов. Українська мова, що її мовознавці між майже 3000 мов ставлять на 14-те місце кількістю мовлян — понад 45 мільйонів осіб, є не лише скарбом нашого народу, вона необхідна для збереження й розвитку національного організму так само, як повітря для всього живого. Українська мова, в обороні прав якої так палко виступали Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка, зазнала найтяжчих утисків, а тепер переживає зорганізоване Москвою в державному маштабі переслідування там, на Рідній Землі.

В таких обставинах кожний український мовлянин поза Україною є важливою одиницею, кожна дво- чи більшемовна українська людина є цінністю для країни свого поселення. І не дивно, що вже в чотирьох провінціях Канади українську мову вивчають у державних школах. Не дивно також, що славетний Гарвардський університет погодився на відкриття трьох Катедр Українознавства й Українського Інституту. Не дивно, що Чикагський університет сам пропонує відкрити постійний Відділ для вивчення української мови й літератури, але, звичайно, під умовою, що наша громада дасть на ту справу фонди. Не дивно теж, що в наступному академічному 1971-72 році в Канаді, в Мек-Местерському університеті в Гамілтоні запляновано почати постійні виклади на початковому курсі української мови й літератури, але — „дальший розвиток і продовження українських студій залежатиме, — інформує „Український Голос" із Вінніпегу з 10 лютого, — від числа студентів і ступня зацікавлення нашої молоді україністикою".

І так майже всюди: наукові установи й школи Канади, як і багато високих шкіл в Америці, відчиняють двері українській мові й культурі. Справа всюди й завжди за нами, за українською громадою. Тут уже немає чого вишукувати „воріженьків".

Петро Одарченко

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

(До 100-ліття з дня народження)

(1)

Леся Українка. Хто вона? Крик чайки над пересохлим руслом, стоптаним копитами чужої орди? Волинська мавка, що від весни до осени пронесла тугу за ідеалом волі і краси? Хворе дівча, що створило навколо себе драматичний світ прозорих привидів з античности й середньовіччя? Чи, може, Кассандра, трагічна пророчиця поневоленого і заснулого краю, приречена говорити жорстоку правду людям, які воліли б мрійну казку?"

Євген Сверстюк

Леся Українка поруч Шевченка і Франка належить до найвидатніших діячів українського народу. Не зважаючи на тяжку хворобу, що з дитинства й до останніх років мучила її, перешкоджала їй в її діяльності, Леся Українка уперто працювала над собою, самотужки здобувала освіту, вчила чужі мови, вчилася у народу рідної мови, записувала і вивчала українські народні пісні, читала і вивчала твори рідного письменства, найвидатніші твори світового письменства, перекладами збагачувала рідну мову і рідну літературу і, нарешті, створила сама шедеври української і світової літератури.

Великий літературний талант, глибока ерудиція, досконале знання мови, літератури свого народу і чужих народів, надзвичайна працьовитість, сила духу і патріотизм перемогли тяжку хворобу, фізичну кволість, несприятливі умови життя. Леся Українка дала своєму народові поетичні твори великої мистецької вартости, твори, насичені глибокими ідеями, твори, що ввійшли в скарбницю не тільки української національної, а й світової літератури. Значення Лесі Українки не обмежується її великим вкладом в українську літературу. Леся Українка своїми творами поетичними, публіцистичними і літературно - критичними, своєю громадсько - політичною діяльністю відіграла, відіграє і ще довго буде відігравати велику ролю в історії національно - визвольного руху України.

Твори Лесі Українки відзначаються не тільки високою літературною вартістю і поетичною красою, а й глибокими ідеями, політичною загостреністю, революційним бойовим духом. У них висловлено почуття великої любови до свого поневоленого народу і ненависти до його ворогів.

Леся Українка, як справедливо зазначає Євген Сверстюк, була „породження шевченківського духу, безкомпромісности і безоглядности". Леся Українка — так само, як і Шевченко — поставила своє слово „на сторожі" українського народу, його права на життя й розвиток.

Слово, моя ти єдиная зброє,
Ми не повинні
загинуть обоє!
Може, в руках
невідомих братів
Станеш ти кращим мечем
на катів.

І мужнє, сильне слово Лесі Українки стало справжньою зброєю в боротьбі поневоленого народу за волю і кращу долю. Палке слово поетки було спрямоване проти рабської психології, проти національної несвідомости, покори, байдужности, зрадництва.

Ми навіть власної
не маєм хати,
Усе одкрите в нас
тюремним ключарам:
Не нам, обідраним
невільникам, казати
Речення гордеє:
„Мій дім — мій храм!"

Завдання поета — будити громаду, служити народові, не продавати свого таланту за гроші, за почесті:

Не поет, хто забуває
Про страшні народні рани,
Щоб собі на вільні руки
Золоті надіть кайдани!

Особливо гостро засуджувала поетка ренеґатство та намагання завойовників нав'язати поневоленому народові свою культуру. В драмі „Оргія", в символічних образах Леся Українка показала царську політику „канчука і пряника", політику культурного імперіялізму. Спротив цій політиці виявив відданий син свого народу Антей. Рим і Греція — це тільки символи Росії і України. Цю символіку виразно бачимо навіть у найменших деталях. Представник римської влади заявляє, що у греків „навіть мови не було ніколи". Це явний натяк на валуєвські заяви, спрямовані проти української мови. Краще смерть, ніж зрада та плазування перед ворогом — така ідея цього твору. Шлях поета, шлях кожного борця за інтереси свого народу — це тяжкий шлях Прометея, і поетка йде цим шляхом:

Хто дав нам душу
і святий вогонь?
Ти, Прометею,
спадок нам покинув
Великий, незабутній!

Мужні й сміливі „нащадки Прометея" зазнають мук і катувань; їхня доля:

Вигнання, муки,
нерозривні пута,
Дочасна смерть
у дикій самотині...
Брати мої,
Нащадки Прометея!
Вам не орел розшарпав
груди горді, —
Бридкі гадюки
в серце уп'ялись.
Ви не приковані на тій
кавказькій кручі,
Що здалека сіяє
сніжним чолом,
Про в'язня
звістку людям даючи!
Ні, ви поховані в землянках,
звідки навіть
Не чутно брязкоту кайданів,
ні стогнання,
Ні непокірних слів...

(Продовження буде).

СОВЄТСЬКА АФЕРА В ЛИВАНІ

В одному з розділів книжки під назвою „КҐБ", що її підготовили на основі численних документів і розмов з колишніми кагебістами співробітники найпоширенішого в світі журналу „Рідерс Дайджест", описується надзвичайно зухвалу аферу із спробою большевиків викрасти випродукований у Франції надзвичайно високої якости літак - перехоплювач „Міраж", що в числі кількох інших літаків був переданий для оборони Лівану. „Міраж" своїми бойовими якостями далеко перевищував найкращий совєтський літак типу „Міґ".

Французькі „Міражі" мають Австралія, Бельгія, Бразилія, Швайцарія, Південно - Африканський Союз, Ливан і Ізраїль. 250 „Міражів" охороняють з небесних просторів Західню Европу. В ізраїльсько - арабській війні вони були пострахом для совєтських „Міґів". Маючи спеціяльні електронічні прилади, ці літаки можуть проникати крізь радарову повітряну заслону, доставляючи в призначене місце атомові бомби. З усіх арабських країн „Міражі" має лише Ливан.

Посередником між представником совєтської амбасади і вибраним для викрадення „Міража" ливанським військовим пілотом, ляйтенантом Махмудом Маттаром, був колишній військовий інструктор Гассан Бадаві, усунений з армії за торгівлю наркотиками та інші неморальні справи. У серпні 1969 року Бадаві викликав до себе в Бейруті Маттара і холодно, але рішуче запитав: „Чи не хотіли б ви мати купу грошей?" — „Чому б ні? — відповів Маттар. — Це завжди актуальна проблема". — „Я маю друзів, — продовжував Бадаві, — які вас потребують. Вони готові заплатити вам три мільйони долярів". — І розповів про плян викрадення „Міража".

Через вісім днів після цієї розмови Бадаві зателефонував до Маттара: „Мої друзі питають, чи ви вже готові?" — „Так, я погоджуюсь на ваші умови", — відповів Маттар.

Бадаві познайомив Маттара з Васільєвим, маленьким і вертким ніби миша совєтським шпигуном, що маскувався під торговельного представника СССР в Бейруті, і іншими „членами" амбасади. Васільєв сказав: „Наш плян дуже простий. Ви вилітаєте в „Міражі" на звичайний тренувальний політ над морем і за кілька хвилин повідомляєте через радіо про несправність у моторі. Тоді обнижуєтесь попід рівень засягу радарів і змінюєте курс на Баку, до Совєтського Союзу. Очевидно, всі будуть думати, що ви загинули враз із літаком. Назустріч вам над совєтською територією вилетять два наші літаки, які покажуть вам, де ви маєте приземлитись.

Далі почався торг за „гонорар". — Три мільйони!? — скрикнув Васільєв. — Ні, ні. Один мільйон".

Виявляється, що це Бадаві, щоб звабити Маттара, приобіцяв йому три мільйони. Погодились на тому, що Маттар після успішного виконання своєї „місії" дістане два мільйони, а тим часом задовольниться 600.000 долярів, щоб перепровадити свою жінку з дітьми через Східній Берлін до Швайцарії.

3-го жовтня, коли Маттар мав викрасти „Міраж", совєтський амбасадор Сарвар Азімов відклав свою заздалегідь запляновану візиту до американського амбасадора.

Того самого дня ляйтенант Маттар з'явився до мешкання Васільєва, щоб одержати обіцяний чек. Він був у дуже поденервованому стані. Присутній в цьому мешканні „член амбасади" Хом'яков вручив йому чек на московський Державний Банк зі словами: „Як бачите, ми додержуємось свого слова".

Всі троє почали уточнювати плян викрадення „Міража", коли враз хтось рішуче застукав у двері. Васільєв злегка їх прохилив. На коридорі стояла ґрупа уніформованих ливанців з пістолями в руках.

„Солдати!" — закричав Васільєв по - російськи. Він пробував був зачинити двері, але котрийсь із ливанців всунув свого черевика між дверима і одвірком. Хом'яков з жахом побачив, як ляйтенант Маттар кинувся до Васільєва і вхопив його за плечі. Тоді він витягнув з кишені польського пістоля і почав стріляти на ливанців, що вже вдерлися в кімнату. Його перші три кулі поцілили в ногу і живіт старшини служби безпеки. Васільєв прострелив легеню сержанта.

Ливанці відкрили вогонь. Перша ж їх куля збила з ніг Васільєва. Хом'яков, поцілений чотири рази, продовжував стріляти, аж поки п'ята куля не пробила йому руку. Він кинувся до вікна, щоб вискочити з четвертого поверху на вулицю, але ливанці його стримали і зв'язали.

За п'ять годин після того ливанський уряд видав офіційний комунікат про арештування Хом'якова, Васільєва і Бадаві. В другому комунікаті вже подано було всі деталі невдалої афери, підготовленої совєтською амбасадою.

Виявляється, що після першого ж побачення з Бадаві ляйтенант Маттар розповів усе своїм зверхникам, а вони повідомили про совєтський плян викрадення „Міража" службу безпеки. Маттарові з а п р о п о н о в а н о „прийняти совєтські умови" і грати ролю користолюбного араба, готового за гроші продати інтереси своєї батьківщини. Але два мільйони долярів цього молодого патріота не спокусили.

Старшина служби безпеки передав Маттарові мініятюрний радіо-трансмітер, який молодий ляйтенант, заховавши під своїм мундиром, використав для передачі своїх розмов з большевиками.

Совєтські розвідники, недоцінивши характеру і патріотизму цього араба і запрошуючи його на приватне

(Закінчення на стор. 6-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ВАЖЛИВА ОСТОРОГА: ВЕНЕРИЧНІ НЕДУГИ

II

У попередній статті ми звернули увагу на страшні статистичні дані, які спонукали нас звернути увагу нашої громади на факт широкого й швидкого розповсюджування венеричних недуг. Тема, як ми згадати, „неприємна" в нашій ментальності — соромлива, але вона стала такою важливою, що промовчувати її було б злочином.

„Венеричні недуги" переносяться з людини на людину „любовним актом", докладніше кажучи, — статевими зносинами. Усякі інші інтерпретації, мовляв, хтось десь там „набрався" цієї недуги в публічній убиральні, на брудній лавці, в брудній лазничці у потязі, знечищеному басейні для плавання і т. д. — це безпідставні вигадки. Щоправда, медична література знає випадки інфекції венеричною недугою іншими, як статеві зносини причинами, але це — надзвичайна рідкість.

Венеричних недуг є кілька, але найчастіше в нашому кліматі зустрічаються гонорея і сифіліс, що його в медичній номенклятурі звуть також люесом. Обидві недуги грізні, як для людини, яка її дістала, так і для нащадків, якщо хвороба не вилікувана. Особливо грізний для майбутньої дитини — це сифіліс, який може знищити, як фізичне, так і психічне здоров'я новонародженого.

Гонорею викликають специфічні бактерії, т. зв. гонококи, яких легко розпізнати у мікроскопі, як парчисті, половинчасті коки, що „в'їдаються" у клітини гноєю. Переносяться вони під час статевих зносин. Поза людським організмом, у відсутності тепла та поживи, вони гинуть майже моментально. Інфекція переходить на статеві органи і там поширюється. Симптоми гонореї можна пізнати на третій, іноді 4-6 день, рідко пізніше.

Основний симптом, як у жінок, так і у чоловіків — гострий біль при виділюванні сечі. У чоловіків він іноді значно гостріший. Крім цього з статевих органів появляються типові гнійні, жовтаві виділини, які залишають плями на білизні. Коли хвороби в початковій стадії не лікувати, вона за два-три тижні переходить у хронічний стан, і тоді її важко розпізнати, бо симптоми втрачають свою виразність. Згодом інфекція переходить у жінок на матку, яєчники, довкілля матки, а в чоловіків — на простату, сім'яні залози, міхур. Пізніше вона може перенестись на очі, суглоби, де творить абсцеси, інші органи.

Лікування гонореї в початковій стадії іноді вимагає лише по одній ін'єкції пеніциліни або іншого антибіотика протягом двох - трьох днів. У чоловіків її лікувати легше, і це часами робиться заходами місцевого лікування. У хронічній формі лікування далеко важче, і тоді не завжди відомо, чи хвороба повністю вилікувана. Деякі види гонореї не реагують на лікування пеніциліною і вимагають інших, вибагливіших ліків. Лікування різними знахурами дуже небезпечне.

Сифіліс також переноситься статевими органами, а викликає його специфічний мікроорганізм, т. зв. спірохета. Ці мікроби також можуть існувати лише поживою з людського тіла і винищити їх можна тільки у першій стадії хвороби. Пізніше правильну діягнозу можна встановити аналізою крови. Заразки переходять з особи на особу і утворюють на статевих органах малу ранку, яка не болить, а тому її часто ігнорують. Ранка має вигляд малої, дещо набряклої виразки, яка дає незначні виділини, в околиці органів залози напухають, згодом ранка сама загоюється, і людина думає, що вже „все в порядку".

Так минає перша стадія сифілісу, коли її лікувати найлегше. За яких 6-8 тижнів після інфекції приходить друга стадія. На шкірі тулуба, а зокрема на долонях рук та підошвах стіп появляється висипка, яка злегка свербить. За деякий час вона також зникає.

Згодом приходить третя, найстрашніша стадія сифілісу. Недуга розноситься по цілому організмі, нищачи нервову систему, а зокрема мозок та спинний мозок, доводячи до паралічу, може знищити серце, а зокрема його заслінки, головні артерії, печінку, кості, суглоби. В цій стадії лікування — навіть при сучасному стані медицини — дуже важке, а часто й неможливе.

Сифіліс, як і інші венеричні недуги, можна з повним успіхом лікувати, коли це робить лікар в першій чи другій стадії. Але лікування можна вважати успішно закінченим лише тоді, коли всі аналізи ствердять повну відсутність недуги. Тут необхідна терпеливість пацієнта та його співпраця з лікарем. Лікують сифіліс сьогодні також пеніциліною масивними дозами і іншими допоміжними ліками. Цю страшну недугу можна повністю вилікувати, але недбальство і неуважність людей іноді соромливість признатись, часами страх перед невідомим, забобонність або надія, що „воно само пройде" — все це тримає недугу прогресуючою, забираючи більше жертв. Зокрема тепер, у часи, коли шукання в ділянці ліберальних ідей котяться похилою площиною до своєрідної сваволі і безвідповідальности супроти іншої людини чи громади в цілому.

Чи існує проти цих хвороб якась профілактика? Чи можна від них уберегтися? Існують деякі охоронні заходи, але, мабуть, один із них є чи не найкращим. Пригадується він із розмови одного студента з професором медицини на цю тему. Питав цей студент, як йому уберегтись від недуги, бо він, мовляв, знайшов собі якусь дівчину, але знає про неї дуже мало. Подумав професор та й каже, що найкращий засіб — це склянка холодної води. „Перед чи після?" — спитав студент. „Замість", відповів лаконічно професор.

М. Сосновський

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

У 50-річчя появи „Підстав нашої політики" Д. Донцова

(3)

Нині найважливішим завданням для України є здобути політичну незалежність, „сепаруватися" від Росії. „Коли я кажу сепарація від Росії, то розумію сепарацію, відділення в непідлеглу державу. Бо тільки нація, котра суверенно розпоряджає всіми своїми матеріяльними і моральними силами, може виповнити свою історичну задачу, здійснити свій колективний ідеал" (стор 77).

Змагаючись за власну державність, український народ не може, однак, покладатися на власні сили, бо, як каже Донцов, „ні одна нація не визволилася лише власними силами. Здійснити свої політичні цілі вдавалося їм тільки тоді, коли вони втягали свою справу в круг ідей загальнішого х а р а к т е р у, зв'язували її з інтересами інших держав. Ми не повинні робити ніякого вийнятку з того правила, — підкреслював Донцов, — мусимо спиратися на кожну силу, котра, помагаючи нам, має ту саму мету: поділ Росії. Думати інакше, будувати свою справу на боротьбі зі „світовою реакцією" або єднати її з справою „визволення всіх націй" — значило б робити політику Дон-Кіхота, політику національного самогубства" (стор. 87-88).[4]

Поділ російської імперії, а не федерація з Росією, має бути першочерговим завданням української політики, бо федерації з Росією не можна виправдати ні політичними, ні господарськими, ні жадними іншими моментами. Федерація — це п р я м и й шлях до уніфікованої держави, в якій український народ не могтиме забезпечити своїх прав уже хоча б тому, що „числове відношення у вимріяній російсько-українській ф е д е р а ц і ї було б 100:35". Свободу України можна забезпечити не у такім чи іншім союзі з Росією, а виведенням України „поза російські скобки" (стор. 79).

У не меншій мірі шкідливим для національної справи, писав Донцов, є заколисувати себе „ідеями вічного миру", що їх пропаґують пацифісти. Треба усвідомити собі, що „війна це не вплив кабінетних інтриґ, лише наростаючих конфліктів між народами, між демократіями, коли хочете, конфліктів, що виростають із стратегічного і географічного положення націй, набираючи в певні моменти вибухової сили". Ідеалістів-пацифістів, — як писав Донцов, — можна подивляти, але не можна випускати з уваги того факту, що „їх мрії і надії, мабуть, ще довгі роки лишаться безґрунтовною утопією" (стор. 80).

У „Підставах нашої політики" Донцов вперше піддав критиці ідеї „міжнародного соціялізму", зокрема II та III Інтернаціонали, закидаючи соціялістичному рухові брак зрозуміння для визвольної боротьби українського народу. Немає ні одного факту, який би свідчив про готовість міжнародного соціялізму поставитися „з симпатією до націй, що визволялися з російського ярма. І одна і друга інтернаціонали зі суверенним легковаженням переходила до порядку денного над терпіннями, сподіваннями і боротьбою України. „Друга" підтримувала морально царську диктатуру на Україні, „третя" підтримувала там, і то не лише морально, диктатуру совєтську" (стор. 86-87).

Критикуючи й обвинувачуючи соціялістичний рух, репрезентований на міжнародній арені згаданими інтернаціоналами, Донцов, однак, не критикував 1-го Інтернаціоналу й учення та політику Маркса, Енгельса, Ляссаля. Навпаки, у „Підставах нашої політики" він позитивно оцінив політику 1-го Інтернаціоналу і „основоположників наукового соціялізму", мовляв, тоді міжнародна с о ц і я л-демократія „справді була революційним міжнародним чинником, показуючи свою моральну підтримку націям, що рвалися до свободи". Маркс, Енгельс, Ляссаль „стояли виразно за активну міжнародну політику робітництва. Вони в ніякому разі не були пацифістами, ані наївно-романтичними прихильниками визволення всіх націй, до циган і ескімосів включно... Під час европейських конфліктів вони ніколи не виступали як невтральні пацифісти, а брали активно сторону тієї держави, котрої перемога, на їх думку, в інтересі розвою людства. Тому під час війни 1854 р. виступав Маркс по стороні ворогів Росії... Нічого з цього не бачимо в людей II Інтернаціоналу" (стор. 82-84).[5]

Виходячи з засади, що „ні одна нація не визволялася лише власними силами", Д. Донцов дав аналізу політики окремих европейських держав в тому часі, власне, з погляду потреб та інтересів української визвольної боротьби. Вже у рефераті „Сучасне політичне положення нації і наші завдання" Донцов намагався пов'язати українську визвольну справу з австрійською монархією, що плянував ще в другій половині XIX ст. О. Кониський та співзвучні з ним елементи з київської Громади і проти чого дуже гостро виступав Драгоманов. У зміненій міжнародній ситуації, після закінчення першої світової війни, Донцов почав шукати також „співзвучних політично" сил у Західній Европі, як Англія й Франція. Як з Австрією до війни, так тепер з Англією й Францією логічність такої орієнтації Донцов арґументував небезпекою збоку реставрованої Російської імперії, яка, не маючи ніякої перешкоди збоку „розпорошеної Австрії і розпорошеної Німеччини", в недалекому майбутньому стане безпосередньою загрозою на Середземному морі й на Близькому Сході, загрозою таких „розмірів, що лишить в тіні небезпеку з-перед 1871 року" (стор. 92).

---

[4]) Це, як бачимо, повторення тієї ж самої засади, яку видвигнув Донцов у своєму рефераті в 1913 році, говорячи, що „історія не знає прикладу, де б поневолена нація визволилася з-під чужого ярма лише власними силами" („Сучасне політичне положення нації і наші завдання", стор. 27). У виданні з 1957 р. Донцов цю засаду і всю зв'язану з нею арґументацію усунув. У „Підставах нашої політики" Донцов уточнив засаду „сепарації від Росії", зазначуючи, що під цим розуміє утворення незалежної держави. Коли з цим кличем він виступив у 1913 р., то мав тоді на увазі „сепарацію від Росії" з метою прилучення всіх чи частини українських земель до Австрії та створення в межах австрійської імперії українського „коронного краю".

Цю засаду „орієнтації" на зовнішню допомогу гостро скритикував В. Липинський, пишучи, що „замість давати своєму громадянству ясні образи (ідеї) і піддержувати силою свого духа (слова) тих людей діла (меча і продукції), що ці ідеї беруться здійснювати, українська свідома інтеліґенція стає головним „продуцентом" орієнтацій і прибраних в партійні програми різних магічних з а к л и н а н ь" („Покликання „варягів" чи організація хліборобів?" У збірці „Листи до братів хліборобів", стор. 462).

[5]) Треба відзначити, що всю цю позитивну оцінку 1-го Інтернаціоналу, Маркса й Енґельса, Донцов усунув з 2-го видання „Підстав" разом з відкличником до своєї більшої праці на цю ж тему „Енґельс, Маркс, Лассаль про „неісторичні" нації", що була опублікована в 1914 р. Очевидно, йдеться тут про ревідований погляд на „основоположників наукового соціялізму", чому Донцов дав вислів щойно у 30-их і 40-их роках.

(Далі буде).

ЮВІЛЕЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" 27 ЛЮТОГО 1971

У 1951 році у залі „Бетговен Голл" на Нюйоркському „давнтавні" відбулися перші Вечерниці „Червоної Калини", влаштовані колишніми українськими військовиками, які відновили в Ню Йорку й ведуть Кооперативне Видавництво „Червоної Калини", що — задля плекання культу військової традиції — видає військово-історичну літературу. Коли постав Український Народний Дім в будинку колишнього „Стайвезант Касіно" при 2-ій Евеню — перенеслись туди „Вечерниці Червоної Калини". Але заля і кулюари УНДому виявились замалими і тоді перенесено Вечерниці до одної з найбільших в Ню Йорку заль у „Манґеттен Сентері" при 34-ій вул. Відтіль вони перейшли до репрезентаційних заль „Ню Йорк Ґілтон-готелю" на 6-ій Евені, але найелегантнішою була та імпреза в „Астор-готелі" на Таймс Сквері: на жаль, в кілька місяців після того той готель розібрано і поставлено на його місці торговельний хмародер. В минулому році Вечерниці відбулися в двох залях „Ню Йоркер-готелю", але гості нарікали, що залі були розділені і що телефони та гардероби були на інших поверхах. На цей рік Комітет мав замовлену велику балеву залю „Ґренд Болл-рум" — в „Ню Йорк Ґілтон-готелі", але відмовився від тієї залі тому, що вона була вільна тільки в тому самому дні, коли мав відбутися традиційний щорічний концерт-баль Нюйоркської „Думки". Тому Вечерниці відбудуться в т. зв. Райнлендер — балевій залі, при чому „Ґренд Болл-рум" замовлений вже на наступний рік.

20 років тому вперше відбулися Вечерниці „Червоної Калини" в Ню Йорку, а в 1956 році, отже тому 15 років, переведено на них вперше Презентацію Дебютанток. Ідею до такої культурної товариської імпрези подав інж. Іван Вінтоняк, який вперше займався „виведенням" дебютанток разом із ред. Левом Лепким і тільки в цьому році його місце, як реконвалесцента після важкої недуги, займе сотн. Йоахім Вишневецький. Пані пок. Мирослава Драган і Стаха Гойдиш займалися спершу організацією Дебютанток, а після них той обов'язок виконувала постійно пані Христина Навроцька, з якою в цьому році співпрацює пані Іванна Ганкевич, яка — треба сподіватися — надалі виконуватиме цю функцію. Звичай презентації Дебютанток перейняли власне від Вечерниць „Червоної Калини" всі інші організації, які влаштовують свої карнавалові імпрези. Проте, українська молодь залишилась вірною Вечерницям „Червоної Калини" і в цьому році знову виступлять на них 29 молодих панночок з своїми „кавалерами" та сотнями іншими молодими учасниками Вечерниць. До Дебютанток промовить коротко голова Об'єднання б. Вояків українців і голова В-ва „Червоної Калини", д-р Володимир Ґалан. Аранжерами будуть п. Володимир Гриньох та пполк. Юрій Лопатинський. Комітет плянує передати традицію Вечерниць „Червоної Калини" пластовому куріневі „Червона Калина". Гратиме знову оркестра „Амор" із солістом І. Раковським. І забава відбуватиметься знову від год. 8:30 вечора до 3-ої над ранком.

Д-Р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН

ЙОАХИМ ВИШНЕВЕЦЬКИЙ

ХРИСТИНА НАВРОЦЬКА

ІВАННА ГАНКЕВИЧ

ВОЛОДИМИР ГРИНЬОХ

ЮРІЙ ЛОПАТИНСЬКИЙ

Христя М. Баранська
Yonkers, N.Y.

Діяна Боднар
Troy, N.Y.

Ірина Боднар
Troy, N.Y.

Марта Буричок
Jackson Heights, N.Y.

Геня Весоловська
New York, N.Y.

Христя Возняк
Yonkers, N.Y.

Олеся Гуменюк
Jackson Height, N.Y.

Маруся Дармограй
Long Island City, N.Y.

Орися Дмитрик
New York, N.Y.

Лідія Кифор
New Yok, N.Y.

Анна Ільків
Brooklyn, N.Y.

Любомира Кметик
New York, N.Y.

Тереса Когут
Rego Park, N.Y.

Марґарета Конопасевич
Brooklyn, N.Y.

Ірина Кулинич
Hicksville, N.Y.

Люба Ліщинська
Balston Lake, N.Y.

Леся Масс
Astoria, N.Y.

Уляна Майстренко
Staten Island, N.Y.

Таня Матійцьо
Brooklyn, N.Y.

Юля Романів
North Bergen, N.J.

Зоряна М. Саляк
New York, N.Y.

Оля Семенюк
Middle Village, N.Y.

Віра Семущак
Woodside, N.Y.

Христина Товпич
Waterford, Conn.

Одарка Туренька
Ridgewood, N.Y.

Анна М. Туринська
New York, N.Y.

Мирослав С. Федик
Roselle, N.J.

Ірина Хахас
Brooklyn, N.Y.

Марта Якимчук
Kew Gardens, N.Y.

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН!

Д-р МИХАЙЛО ЛОЗИНСЬКИЙ:

ГАЛИЧИНА В Р.Р. 1918-22

240 сторінок, тверда оправа.

Ціна 5.00 дол.

Виходячи з кожної нашої патріотичної академії чи маніфестації з нагоди роковин Актів 22 Січня чи Листопада 1918 року, — кожний з нас раз-у-раз запитує себе: чому, властне, ми програли, чому дотепер не маємо української самостійної, ні від кого незалежної держави, хоч стільки культурно й економічно нижче від нас розвинених народів мають таку державу? Відповідь знайдете у цій книжці, де подані історичні факти з численними, загалові невідомими подробицями закулісної гри довкола українських визвольних змагань. Передмова Івана Кедрина.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ:

СКОРОПАД — поема

Обгортка, 90 ціло- і півсторінкових ілюстрацій і оформлення Едварда Козака.

128 сторінок. Ціна 5.00 долярів.

Тепер 3.50 дол.

Поема видатного українського письменника Романа Купчинського про відомого широко із стрілецьких пісень сотника УСС Івана Цяпку, комтура стрілецького ордену „Лицарство Залізної Остроги" була відзначена критикою і читачами, як літературна подія. В цій романтично-сатиричній поемі, написаній дзвінкою літературною мовою, виведена зустріч колишніх Лицарів Залізної Остроги уже в мирний час, на замку князя Цяпки-Скоропада. В поемі багато сатиричних місць на тему політики, обряду, мови, музики і ін. Книжка видана розкішно з чудовими ілюстраціями Едварда Козака. Статтю про автора і його поему написав Іван Кедрин. З того післяслова читач довідується про головні дієві особи поеми та про орден „Лицарів Залізної Остроги".

СТЕПАН РІПЕЦЬКИЙ:

УКРАЇНСЬКЕ СІЧОВЕ СТРІЛЕЦТВО: ВИЗВОЛЬНА ІДЕЯ І ЗБРОЙНИЙ ЧИН

360 сторінок. Ціна 6.00 дол. в твердій оправі.

Тепер 3.00 дол.

Одна з найосновніших історичних монографій про Українське Січове Стрілецтво. Автор монографії, історик УСС і визвольних змагань, з'ясовує в своїй праці генезу й розвиток незалежницької ідеології УСС, подає історію їх постання, організації і бойових дій і виначає їх значення й ролю в історії визвольної боротьби українського народу.

ВАЛЕНТИН СІМЯНЦІВ:

СПОГАДИ БОГДАНІВЦЯ

124 сторінки. Ціна 1.50.

Тепер 1.00 дол.

Збірка живо й безпосередньо написаних спогадів-оповідань про бої й походи славного в історії Українських Визвольних Змагань Богданівського полку, що в них автор — тепер відомий український еміграційний мистець-скульптор — брав участь у Визвольній Війні, як кавалерійський старшина.

НАШ ЛЬВІВ

ЮВІЛЕЙНИЙ ЗБІРНИК ПІД РЕДАКЦІЄЮ

ЛЕВА ЛЕПКОГО

216 сторін. Ціна 3.00 долярн.

Тепер 1.00 дол.

Збірник праць і статтей до історії Львова й літературних творів про це місто, виданий в 1953 р. для відзначення 700-річчя цієї столиці Західньої України (1252-1952), є однією із найкращих публікацій про український Львів, свідченням мрії про нього і туги за ним, як підкреслив в передмові до цього збірника сл. п. М. Шлемкевич.

СТЕПАН РІПЕЦЬКИЙ:

КРУТИ

15 аркушів друку.

Незабаром появиться уже довго вижидана, після довголітніх основних студій написана капітальна історична праця д-ра Степана Ріпецького під заголовком: „КРУТИ. Світла ідея і геройський чин українського юнацтва". Книга буде багато ілюстрована, із джерельними документами і матеріялами, багатьма коментарями і вичерпною бібліографією предмету.

ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ ЗБРОЙНОГО ВИСТУПУ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

628 сторінок, понад 200 світлин.

Ціна 12.00 долярів в твердій оправі.

Тепер 10.00 дол.

Монументальний, пребагатий на документальний зміст й оригінальні непубліковані досі ілюстрації, збірник праць і матеріялів до історії Українського Стрілецтва, виданий в розкішному мистецькому оформленні. Всі статті й джерельні публікації в цьому черговому томі великого літопису Українського Січового Стрілецтва подані в супроводі вичерпних речевих і біографічних довідок. Завершується збірник бібліографією джерел до історії УСС.

ЕДВАРД КОЗАК:

АЛЬБОМ КАРТОК

З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ УСС

12 кольорових карток. Ціна 2.00 дол.

Тепер 1.00 дол.

Відомий український мистець-маляр і графік дає в цій серії унікальних мистецьких картин величну візію бойової слави Українського Січового Стрілецтва. Усі картини створені на мотиви стрілецьких пісень. Надаються до прикрашення кімнат і для оправлення в рямки:

1. „А ми тую червону калину підіймемо".
2. „Їхав стрілець на війноньку".
3. „Чорнобривко моя, вийди, вийди чимскоріш до вікна".
4. „Ой шумить, шумить та дібровонька".
5. „Попереду Цяпка, під ним кінь дрімає".
6. „Хто живий — вставай!"
7. „А що один під'їжджа, на дівчиноньку гука".
8. „Ой зацвили сади білі".
9. „Видиш, брате мій".
10. „Заквітчали дівчатонька стрілецьку могилу".
11. „І снилося знову дівчині".
12. „Засумуй трембіто та по всьому світу".

ОЛЕКСА КУЗЬМА:

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ 1918 РОКУ

448 сторінок, із шкіцами. Ціна 5.00 долярів.

Тепер 2.50 дол.

Одна з найперших в українській історіографії монографій про Листопадові події 1918 року, написана учасником збройної і політичної боротьби за Львів на основі документів Головної Команди Української Галицької Армії й інших джерел та багатої української й польської історичної і мемуарної літератури. Видану у Львові в 1931 році книжку Олекси Кузьми (1875-1941) консеквентно нищили большевицькі загарбники. Перевидано цю працю з одного із небагатьох збережених за кордоном примірників. Книжку доповнюють 13 ситуаційних шкіців і плянів.

Ген.-хор. д-р РОМАН ДАШКЕВИЧ:

АРТИЛЕРІЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ В БОРОТЬБІ ЗА ЗОЛОТІ КИЇВСЬКІ ВОРОТА

208 сторінок. Ціна 3.00 доляри.

Тепер 2.00 дол.

Історія Гарматної Бригади Січових Стрільців, написана її командантом, видатним громадським і військовим діячем, колишнім полковником Київських Січових Стрільців згодом генерал-хорунжим Армії УНР — Романом Дашкевичем. В книжці подана історія цієї Бригади і її участи у воєнних операціях, починаючи від першої батерії Січових Стрільців при Галицько-Буковинському Курені та Артилерійської Групи до славної Гарматної Бригади СС наприкінці 1918 р.

МИРОН ЗАКЛИНСЬКИЙ:

ДМИТРО ВІТОВСЬКИЙ

128 сторінок. Ціна 1.50 дол.

Тепер 1.00 дол.

Найповніша з усіх дотеперішніх біографій полковника Дмитра Вітовського (1887-1919), громадського діяча, стрілецького ідеолога, вождя Листопадового Зриву, секретаря Військових Справ ЗОУНР й одного з найвидатніших західньо-українських діячів в українському державному будівництві. Автор життєпису, підстаршина УСС із сотні Вітовського, був учасником Листопадового зриву й боїв у Львові. Перу його належать численні статті і спогади з історії УСС і Визвольних змагань.

ІВАН КЕДРИН:

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

36 сторінок. Ціна 60 центів.

Тепер 30 центів.

Події в Україні 1918 року у кривому дзеркалі споминів д-ра Л. Цегельського. Спростування невірних тверджень про участь і ролю УСС в Листопадовому перевороті та відповідь на статті Д. Богачевського. Це відповідь публіциста-історика, колишнього старшини, провідного сучасного журналіста на незгідні з історичною правдою твердження в спогадах д-ра Л. Цегельського.

СОФІЯ ТОБІЛЕВИЧ:

РІДНІ ГОСТІ

46 сторінок. Ціна 50 центів.

Тепер 25 центів.

Тепло й мило написаний спогад з часів побуту УСС-ів на Україні в 1918 році Софією Тобілевич (1860-1953), дружиною відомого драматурга й діяча української сцени Івана Карпенка-Карого.

ЛУКА ЛУЦІВ:

СЛІДАМИ СТРІЛЕЦЬКОЇ СЛАВИ

32 сторінки. Ціна 1.00 доляра.

Тепер 60 центів.

Просто й безпосередньо розповідає у своїй книжці колишній УСС і сьогоднішній літературознавець і літературний критик д-р Лука Луців про передісторію й історію Січового Стрілецтва, про його походи й бої і про його славу, відгомін якої зберігся не тільки в історичних працях і мемуарах, але і в стрілецьких піснях.

СТЕПАН РІПЕЦЬКИЙ:

ЛИСТОПАД 1918

50 сторінок. Ціна 1.00 доляра.

Тепер 50 центів.

Листопадовий зрив Українських Січових Стрільців. Полковник Дмитро Вітовський в кривому дзеркалі споминів д-ра Л. Цегельського. Спростування і виявлення невірних тверджень. В цій книжці висвітлена правдиво, на підставі історичних джерел і даних, історія участи УСС й ролі полк. Дм. Вітовського в Листопадовому Зриві.

Д-р ВОЛОДИМИР ГАЛАН:

БАТЕРІЯ СМЕРТИ

240 сторінок.

Ціна 5.00 дол.

Автор — визначний старшина УГА, учасник Визвольних Змагань від 1918 року аж до переходу його військового з'єднання до ЧСР і приїзду до ЗСА — насвітлює і коментує у своїх спогадах події Української Національної Революції та Визвольної Війни. Спогади написані живо і документарно, тому є цінним причинком до історії УГА, а передусім її артилерії. Це люксусове видання має численні ілюстрації, 5 кольорових ілюстрацій Леоніда Перфецького та 8 карт і схем Йоахима Вишневецького. Передмову написав Іван Кедрин.

СТЕПАН РІПЕЦЬКИЙ:

БІБЛІОГРАФІЯ ДО ДЖЕРЕЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

116 сторінок. Ціна 2.00 доляри.

Тепер 1.00 дол.

Після виданої ще до війни праці Петра Зленка „Матеріяли для бібліографічного покажчика УСС", яка охоплювала 988 позицій до історії УСС, усе — матеріялів і причинків, друкованих до 1935 року, нова праця д-ра Степана Ріпецького в цій ділянці охоплює бібліографію джерел до історії УСС, які появилися до 1964 року. Усіх занотованих в цій другій частині Бібліографії УСС позицій — 1,331, в тому 357 доповнень до бібліографії за роки 1912-1935.

Ген. ОЛЕКСАНДЕР УДОВИЧЕНКО:

ТРЕТЯ ЗАЛІЗНА ДИВІЗІЯ

Заходами Ради Відзнаки Хреста Залізного Стрільця появиться внедовзі у В-ві „Червона Калина" новий твір генерала Олександра Удовиченка: „Третя Залізна Дивізія". Значення того твору в нашій військово-історичній літературі з'ясовує „Вступ" проф. Лева Шанковського. Історію того твору з'ясовує у „Післяслові" голова згаданої вгорі Орденської Ради ген. Олександер Вишнівський. Суть у тому, що внаслідку свого пізнього віку й недуги ген. Ол. Удовиченко, який живе у Франції, не був всилі закінчити розпочатий ним твір, — закінчив його ген. Ол. Вишнівський, постійний мешканець Дітройту в ЗСА. „Третя Залізна Дивізія" — це зворушлива епопея одної з найкращих військових формацій Дійової Армії УНР. Її Автор, чи пак Автори, спокійним і діловим оповідацьким тоном подають хроніку геройських боїв тієї Дивізії, від самих її початків з весни 1919 року до трагічного її кінця 25 листопада 1919 р., залишаючи до плянованого наступного тому історію відродження Дивізії. Але у цьому творі насправді подана не тільки історія одної формації: це перекрій трагічної історії визвольної війни 1917-21 р.р., тим паче, що багато колишніх членів Залізної Дивізії згинули розстріляні большевиками під Базаром 22 листопада 1921 року. Кількасотсторінкова книжка „Третя Залізна Дивізія" буде зразком, як повинен виглядати науковий військово-історичний твір: без зайвої фразеології, без позолоток, без полеміки, але водночас написаний живо, барвисто. Багато військових мап-нарисів, реєстри старшин, реєстри поляглих, викази всіх, що причинились до появи твору — свідчать про надзвичайно дбайливий і поважний підхід Авторів. Книжка матиме теж мистецьку обгортку Богдана Божемського.

ІВАН КЕДРИН:

ПАРАЛЕЛІ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Український публіцист з історичною освітою, дійсний член Наукового Т-ва ім. Шевченка, переводить паралелі між різними актами українського політичного польонофільства або русофільства з 17-го та 20-го сторіч. Він твердить, що однаково Гадяцький договір України з Польщею за гетьмана Івана Виговського з 1658 р., як теж Варшавський договір Симона Петлюри з 1920 р., — це були подібні один до одного докази на орієнтацію української закордонної політики на Польщу, як союзницю у тодішніх війнах України проти Московщини. І. навпаки, Переяславський договір гетьмана Богдана Хмельницького з 1654 року та Грамота гетьмана Павла Скоропадського з 1918 року, як теж Зятківський договір Української Галицької Армії з Денікіним з 1919 р. — все це були акти політичної орієнтації на Росію. Автор доказує теж, що однаково „ставка" України на Польщу, як на Московщину виявилась трагічною помилкою, бо двічі в історії України Польща договорювалась з Московщиною і вони замирювались коштом України, ділючись українськими землями: раз в Андрусівському договорі з 1667 р. і вдруге в Ризькому договорі з 1921 року. Цьому останньому договорові з нагоди його 50-річчя присвячена окремо широка увага. Праця базована на численних джерельних матеріялах. Щоб не бути голословним — Автор наводить у другій частині тієї своєї книжки тексти всіх названих вгорі історичних документів — оригінальні тексти договорів з 17-го і 20-го сторіччя, деякі українською, деякі польською та московською мовами, подавши їхнє джерело. Видавництво „Червона Калина" видає цю книжку не тільки з уваги на її оригінальний підхід до українського давнього і недавнього минулого, але й на її основну ідею: що існування і безпеку української держави можна і треба базувати виключно на силі самого українського народу.

Запрошуємо стати членом Видавничої Кооперативи „Червона Калина"

Вписове: 5 дол. **Уділ: 10.00 дол.**

Замовлення на книжки і належність (чеками чи money order-ами) слати:

"CHERVONA KALYNA"

UKRAINIAN PUBLICATIONS COOPERATIVE, INC.

P.O. BOX 507, CHURCH STREET STATION NEY YORK, N.Y. 10008

ПРОФ. Д-Р БОРИС ДОЦЕНКО ПРО СТУДІЇ І НАУКУ В СССР І СВІЙ ДОСВІД У КАНАДІ

(Закінчення зі стор 1-ої)

битися. Треба вірити, що комуністична партія наймудріша і керує всім для добра і щастя цілого людства.

Програми навчання на зразок европейських, зокрема німецьких з широким профілем (який хочуть змінити). Наприклад, на факультеті фізики рівнорядними предметами є математика, а передусім хемія та інші предмети, що зв'язані з природничими науками. Спеціялізація є вужчою і там менше студіюючих. Професори на викладах дають здебільша напрямні, більше часу треба посвятити на семінарях, на яких є ширший засяг навчання. Треба теж самому студіювати, що є великим зусиллям, щоб дістати відмінні оцінки, які є конечні, щоб одержувати стипендію, хоч малу, бо всього 30 рублів в місяць, що дає багатьом можливість дальшого навчання, і згодом кар'єри і кращої посади. Таке велике перевантаження виснажує часто навіть блискучих студентів, що кінчається нервовим заломанням, а то й у божевільнях, які є заповнені й гірші, як в'язниці чи концентраційні табори, або доводить до самогубства.

До вступу на університет треба скласти відповідні іспити: з одної чужоземної мови, московської і предметів, що їх студент бажає студіювати, але найважливіше це Марксизм-Ленінізм. Навчання в міських школах на далеко вищому рівні, як на селах. На Україні більшість нашої молоді вчиться в сільських середніх школах, тому українцям трудно дістатися на університет.

До передових університетів належить, московський свердловський, львівський і київський, що є цілковито зрусифікований, бо тільки на факультеті українознавства викладається українською мовою. У Львові, тоді, коли доповідач студіював протягом п'яти років, українська мова була на всіх факультетах викладовою, большевики не могли зразу посувати таких відомих науковців і професорів, як Зарицький, Левицький, Мілянчук. Останньому казали складати наново іспити і захищати докторат: він по двох роках помер від серцевої атаки.

В Києві під час одних роковин Т. Шевченка, вийшло около 300 студентів на площу перед пам'ятник Т. Шевченка, відзначаючи його піснями і деклямаціями, притім домагаючися українізації у всіх ділянках науки на підставі конституції, бо університет є в Києві, столиці суверенної Республіки і під іменням Т. Шевченка. Але ж незабаром промовці зникли, за ними поволі і інші учасники демонстрації, так, що по них загинув слід.

У Львові в часі війни ізраїльсько-арабської, коли студенти українці і жиди з четвертого року математики стали інтересуватися Ізраїлем, то жидів арештовано під закидом сіонізму і їх суджено прилюдно, на відкритім суді, українців під закидом націоналізму суджено при закритих дверях. Большевики бояться, щоб українці не були в згоді з жидами, бо вони користають на антагонізмі українців з жидами і стараються його піддержувати.

Коли студенти технічних факультетів на московському університеті, вимагали скоротити курси Марксизму-Ленінізму, як непотрібні для них, то скінчилося викиненням партійного секретаря але програми не змінено. До спеціялізації доходить не багато студентів, найздібніших посилають до Москви. Неможливо розвинути своїх здібностей для збагачення науки і людства, але треба все робити для потреб партії, після лозунгів „Хто не з нами, той проти нас". Вченим дають до опрацювання такі проблеми, над якими працює Захід, „щоб дігнати і перегнати". Для цього користуються в СССР науковими журналами з Заходу, але для цього, щоб довідатися про нові наукові задуми і досягнення, які не опубліковані, всяким способом стараються дістати інформації використовуючи при цьому науковий обмін і висилаючи замість студентів висококваліфікованих науковців на шпигунську роботу за кордон.

Після доповіді багато студентів і старших подавали професорові питання, на які він давав вичерпні відповіді. Іспити залежать від професора, який ставить звичайно три або чотири питання, але як хоче, то може дати більше таких питань, і як що студент не здасть на відмінно, тоді це пов'язане з втратою стипендії, хоч вона невелика, бо всього 30 рублів у місяць. Треба мати добрі відносини з професором, а якнайважливіше добрі оцінки з ідеології марксизму. Тут іспити справедливі, залежні виключно від знання студента, яким він оперує.

В часах електроніки совєтські вчені не вірили в компютори, але коли і переконалися, що це дуже важливе досягнення, то вже поставили завдання „перегнати" і заставити компютор „мислити", що вже є неможливим. До цього совєтські вчені в ділянці кібернетики стоять на 10 літ позаду від Заходу. Робот, що ходить на Місяці, не є великим досягненням, бо большевикам не вдалося досі вислати живого космонавта на Місяць, а того, що вислали, пропав в космічних просторах.

На пропаганду большевики видають великі гроші, 80 разів більше як американці. Про свої недоліки не згадують, натомість точно звідомлюють про страйки робітників, що їх використовують капіталісти, про те, що люди в капіталістичних країнах бідно живуть як жебраки, не мають, що їсти, а їх мешканеві відносини жалюгідні, тому протестують.

Щодо захалявної літератури, то вона в СССР існує вже від 1945 р. Усе, що видруковане без контрольної печатки, отже непровірене, це захалявне. За літературні твори, в яких пишеться правду, карають від 10 до 12 літ в'язниці.

Громадяни СССР, не зважаючи на конституцію, не мають людських прав, думати вільно, але висловлювати думки, то вже справа державна, контакти з іноземцями, які не відбуваються з доручення КГБ, не є прихильні, можуть пошкодити у життєвій кар'єрі. По закінченні студій вчений заробляє 120 рублів місячно, сам доповідач останньо діставав 350 рублів, а тут за таку роботу платять 1.800 до 2.200 долярів місячно.

Проф. д-р Доценко покинув Єловнайф, де вчив у середній школі протягом двох років і всі там відносилися до нього дуже добре, але це забирало йому надто багато часу, хоч він там міг як математик дещо для науки зробити.

Доценко дивується і не розуміє, чому тутешні студенти, що мають змогу студіювати і вчитися, що їм до вподоби, бунтуються, домагаються влади тощо. Все ж таки в СССР є блискучі студенти, ентузіясти науки, які вірять, що партія хоче всім добра, вони покірні, слухняні, добиваються високої наукової кар'єри, але мусять постійно своє знання поліпшувати.

Після закінчення офіційної частини доповіді проф. Доценка багато студентів оточило його і вже приватно обмінювалися з ним думками. Ця цікава зустріч тривала понад три години.

До цього треба пригадати, що коли в 1967 р. проф. д-р Б. Доценко відмовився від громадянства СССР і від повороту листом до керівників Совєтського Союзу Леоніда Брежнєва, А. Косигіна і Н. Підгорного і попросив азилю від Канадійського уряду, то це тривало понад три роки і, після довгих митарств та заходів щойно восени 1970 р. він дістав „статус осілого емігранта". Перед тим, 26 серпня 1970 р., появилася в щоденнику „Торонто Телеграм" стаття відомого репортера Пітера Вортінгтона в справі проф. д-ра Б. Доценка і його відкритий лист до „лідерів" уряду СССР. Хоч проф. Доценко не політик, хоч він першорядний нуклеарний науковець, то ніякий університет не хотів приняти його на працю. Коли один професор допоміг йому приватно дістати „грант" фінансову допомогу на одержання тимчасової однорічної праці на Математичному факультеті Торонтонського університету, що тривас до кінця квітня ц. р., то це не подобалося московському урядові. З амбасади в Оттаві вислано представника С. Боброва з інтервенцією усунення проф. Б. Доценка з університету, де він дістав тимчасову працю, а коли президент Біссель не погодився на це, то уряд СССР офіційною нотою відкликав своїх двох вимінних студентів.

КҐБ-іста Михайла Мурнікова — другого секретаря московської амбасади, який також був одним з тих, що переговорював в справі Доценка і не зміг переконати його навіть погрозами до повороту, відкликано до Москви на домагання Канадійського уряду у зв'язку з його акцією шантажу і застрашування естонських емігрантів.

Леоніда Вертипорох

Січневі Роковини в Мілвокі, Вис.

„Здійснилась давня мрія Твоїх батьків..." — зворушливі слова Четвертого Універсалу, які щороку в Січневі Роковини звертають думки і серця до великого історичного Акту.

В цьогорічних святкуваннях, яке відбулось у Мілвокі 24-го січня, наша громада вшанувала пам'ять генерала Йосипа Мандзенка, бувшого воїна і довголітнього громадського діяча, та віданачила живих серед нас — учасників Визвольних Змагань.

Академію відкрив голова місцевого Відділу УККА інж. М. Семеняк. Л. Петренко виголосив прощальне слово — Покійному ген. Й. Мандзенку, а д-р О. Цибрівський подав короткі біографії, присутніх на святі трьох співучасників Визвольних Змагань: полк. К. Мандзенка, сотн. Мих. Лазарука і хорун. Дмитра Глушка, учасника Зимового Походу. Здається, жадні патетичні промови не могли б вплинути більше на зібрану публіку, як оте скромне намічення важкого бойового шляху цих людей, шляху, що довів до Четвертого Універсалу.

Головну промову виголосив полк. Й. Мандзенко, нав'язуючи історичні події до сучасного стану в Україні.

Програма переплїталась художніми точками. Громадський хор з Мілвокі відспівав дві пісні: „Засяло сонце золоте" і „Ой з-за гори кам'яної". Публіка сприйняла з захопленням виступи вокально-музичного ансамблю „Одна сьома" з Чикаґо, керівниками його є мгр Р. Клюковський і Я. Маркевич. Деклямації виголосили: С. Черень, Л. Мирончук, У. Тишинська, К. Яремко і М. Яремко.

Академію влаштовував Відділ УККА в Мілвокі. Її організатором і рівночасно диригентом хору був д-р О. Цибрівський, і тому наша громада каже „спасибі" за цікаву й змістовну програму та належний рівень її виконання.

М. Пискір

ПОПИС МОЛОДІ

Джерзі Сити. — У неділю 14 лютого в залі Українського Народного Дому в Джерзі Сити відбулося прекрасне свято молоді. Виступали учні Школи гри на бандурі і учні Школи українських народніх танків. Обидві групи спонзорує і фінансово удержує Український Народний Дім. Науку гри на бандурі проводить бандурист Роман Левицький, а народні танки — хореограф Вадим Сулима. Адміністраційними опікунами груп є пп. М. Жук і І. Шеремета. Численна публика з одушевленням приймала виступи своїх молоденьких бандуристів і танцюристів. Управ Народного Дому на чолі з п. Тизьом було висловлено оплесками подяку за те, що піклується цим шляхетним і культурним ділом для добра нашої молоді.

85-ЛІТТЯ АКТОРА СТЕПАНА ШКУРАТА

У м. Ромні, Сумської області, раніше Полтавської — заля Будинку Культури не могла вмістити тисяч людей, які прийшли вшанувати улюбленого театрального й кіноактора та співака-баса Степана Шкурата, у зв'язку з його 85-річчям з дня народження і 65-річчям творчої праці. З різних кінців СССР надійшли привітальні телеграми. „Культура і Життя" з 11-го лютого писала: „На сцені ювіляр: сивий, красивий, з гордим поглядом великих розумних очей". Без огляду на вік, Степан Шкурат „співає, та ще й як співає". У виставах Роменського народного театру він зіграв понад 250 ролей, в головних ролях виступав у фільмах О. Довженка, І. Кавалерідзе й ін.: „Земля", „Злива", „Вершники", „Тараз Шевченко" та ін. Ювіляра називали „справжнім народним артистом". Не одержав ніякої урядової „нагороди".

Відзначили 100-ліття Леся Мартовича однією книжкою

Київ. — Століття з часу народження відомого письменника-сатирика Леся Мартовича, що припадало на 12 лютого 1971 р., відзначили в Києві та в кількох менших містах „урочистими зборами", а в рідному селі письменника. Торговиці, за кошти колгоспу відкрили Музей Л. Мартовича. З багатьох творів Л. Мартовича, що близько дружив з Іваном Франком, Марком Черемшиною й ін. відомими діячами української культури за Австро-Угорщини, український сучасний читач не знає майже нічого. Десятиліттями не перевидавались такі твори Леся Мартовича, як „За межу", „Зле діло", „Війт", „Хитрий Панько", „Булка", „Прощальний вечір", „Жирафа і Ладо" та багато інших новель і оповідань. До столітнього ювілею письменника Видавництво „Дніпро" в Києві випустило лише „Забобон" Л. Мартовича і то, очевидно, тому, що в повісті є випадки проти певного типу тогочасних священиків у далеких закинутих селах. Після прочитання повісти „Забобон" науковець В. Гнатюк запитував Л. Мартовича не без здивування: „Де ви таку чудову колекцію їх повизбирували?" У повісті йдеться про ту частину української інтеліґенції, яка найменше цікавилася рідним народом та українськими справами.

Дев'ять годин видобували шахтаря з землі

Київ. — „Боротьба за життя шахтаря продовжувалася 9 годин", розповідається в репортажі „100 стрічок з місця події" в московській „Правде" з 27 січня. На шахті „Гігант - глибока" біля Кривого Рогу, у штреці ч. 4 сталось нещастя: шахтар - майстер Андрій Буряк підготовляв електричні проводи для зриву породи в тій особливо глибокій шахті. Несподівано пролунав вибух і його засипало землею й потягло в кількаметровий кратер так, що залишилась незасипаною тільки голова. „Зверху над головою повиснув крутий схил розкришеної вибухвилини вона могла поповзти вниз і живцем поховати людину. Щоб добратись до шахтаря, треба було 20 хвилин". Після риштування укріплень та ін. запобіжних заходів жертву відкопували, наприкінці руками, боячись нових обвалів, шахтарі - рятівники Г. Галушка, Д. Кварцяний, В. Гриценко та ін. Одну ногу потерпілого шахтаря придавило великою брилою породи, але ту брилу підняли вгору канатом. Шахтаря Андрія Буряка було врятовано. Із списку прізвищ видко, що в тій глибокій підземній норі працюють самі українці.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 21-го лютого 1971 року упокоїлася в Бозі, на 79-му році життя, наша Найдорожча МАМА і БАБУСЯ

бл. п.
МАРІЯ МУЗИКА

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
син — ІВАН
син АДАМ з Родиною в ЗСА
син і 2 доньки з Родинами в Україні

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТИ Основоположника і Секретаря 424 Відділу УНСоюзу в Філядельфії, Па.

сл. п.
Проф. Володимира Басюка
в неділю, 28-го лютого 1971 р.
о год. 11:30 рано

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА
в УПЦеркві СВ. ПОКРОВИ
при 2225 Н. Мешер вулиці в Філядельфії, Па.

Панахиду відслужить о. Михайло Борисенко — настоятель Храму.

До участи в Панахиді запрошується Родину Покійного, Парафіян церкви св. Покрови, Відділових Урядників Округи, Приятелів і всю Союзову Громаду, як з Філядельфії так і околиці.

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

ПОДЯКА

Дня 27-го січня 1971 р. з волі Всевишнього, після довгої і тяжкої недуги відійшов у Вічність наш Найдорожчий та Незабутній БАТЬКО і ДІДУСЬ, учасник Визвольних Змагань Армії УНР

бл. п.
МИХАЙЛО КРЕЄР

Прибиті важким горем у днях невимовного нашого болю і смутку складаємо найсердечнішу подяку нашому дорогому Другові Покійного Отцю Павлові Шпирукові і Отцю Михайлові Павлишинові за відправу Панахид в Бофало, Н. Й., Митр. Протоєреєві о. П. Фальковi за відправу Св. Літургії і похорону в Церкві і при могилі на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. — проф. І. Паливоді і п. Матушці Фалько за поміч при похоронних відправах — п-ні Ю. Безсонів і п-ні Н. Грибович за влаштовання поминальної трапези — сотнику І. Лютому за прощальне слово над могилою — Всім, що вшанували пам'ять Покійного пожертвами на Хрест-Пам'ятник Борцям за Волю України і всім Приятелям і Знайомим за чисельну участь у похоронних обрядах, що відбулися в Бофало, Н. Й. і С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
син — БОГДАН з Родиною

ВІСТІ З ТОРОНТА

Різдвяні свята. Величаво святкувало наше Торонто цьогорічні різдвяні свята. Хоч припали вони у будні дні, однак церкви наші були переповнені вірними, на всіх урочистих Службах Божих, а зокрема на нічних. Лунали наші чудові коляди у церквах, по наших домах і на українських радіовисильнях „Пісня України", „Прометей" і радіопрограма В. Шарвана. Колядники зокрема із молодечих організацій, відвідували наші українські доми. На радіовисильні виступали з святочними привітами представники наших організацій. Преосвященні Владики наших церков, і визначніші громадські діячі. На Новий рік під проводом Централі Українців Католиків, як, щороку велике число представників громадянства відвідало Преосвященого Владику Кир Ізидора, складаючи Йому найщиріщі новорічні побажання з колядою. Під час Йорданського Святвечора відбувалися майже в усіх парохіях і окремих організаціях „святочні куті". На свята Йордану відбувалися всюди по наших церквах традиційне освячення води, а опісля отці відвідували своїх парохіян. Відрадне явище, що наша молодь переймає красу наших величних традицій. Телевізія, радіо й щоденні Торонтські газети відмічували святкування українського Різдва з його багатими і величніми традиціями.

Свято Державности й Соборности. 31-го січня ц. р. вшанувала наша велика Торонтська громада роковини державности й самостійности України. Гордо повівав український національний прапор на ратуші міста, коли в великій залі Месей Голл зібралися тисячі українців, щоб відзначити це святкування. Свято відкрив вступним словом заступник голови КУК інж. Б. Максимець, головну доповідь виголосив д-р проф. Ю. Даревич, міністер І. Яремко передав привіт від уряду Онтаріо. Мистецька частина була тріюмфом мистецьких ансамблів Осередку СУМ, під керівництвом мгра В. Кардаша. Відрецитував „І ти колись боролась", актор В. Довганюк. Чоловічий хор „Прометей", дівочий „Діброва" та оркестра „Батурин" зокрема, а опісля всі разом захопили високомистецьким виконанням, багаточисленну публіку, яка влаштувала їм овацію, стоячи вже після відспівання першої пісні „Вставай Україно". Програма була під кожним оглядом досконалою. Багато місць було заповнено нашою шкільною молоддю. Свято закінчено національним гимном. Треба відмітити, що 21-го січня напередодні 22-го посадник, м. Денісон підписав проклямацію Українського Дня та був вивішений український національний прапор. Присутніми під час підпису проклямації Українського Дня, були численні представники української зорганізованої громади й преси, під проводом адвоката М. Романюка, який у своєму слові вказав на значення свободи для України, та подякував посадникові.

Вітаємо нову кралю преси. В суботу 30-го січня ц. р. відбувся 5-ий з черги дуже популярний Равт української преси й радіо, на яких головною атракцією є вибір кралі і двох князівен. До змагу стало 16 наших молодих студенток(які репрезентували 16 різних газет і журналів. Кандидаткою „Свободи" була Ганнуся Лантух, яка через цілий рік є її кралею. Треба співчувати журі, як вони змогли дати собі раду, бо цього року всі кандидатки дійсно заслуговували на те, щоб бути кралями. Вибір на кралю впав на д-ра Ірини Макарик, студентки історії і мови на Торонтському університеті від журналу „Студент". Князівнами були обрані кандидатка „Пісня України" — Леся Ткаченко і Дарія Роздольська, від журналу „Крилаті". Нову кралю і князівни вітаємо від преси й радіо, та бажаємо їм в цьому році багато успіхів. Цьогорічний Равт преси і радіо був гарною імпрезою, та пройшов успішно. Всі кандидатки на кралю одержали подарунок на пам'ятку від Спілки Українських Журналістів, велику Енциклопедію Українознавства видану УНС. Церемоніямайстром був ред. Юрій Попенюк — диктор щоденної української радіопрограми „Пісня України". На Равт преси й радіо загостив разом із дружиною наш земляк міністер І. Яремко, який коронував нову кралю.

Доповідь гостя з Великобританії. В переїзді на пленум Секретаріяту СКВУ в Ню Йорку зупинився коротко в Канаді д-р С. Фостун, який на запрошення Відділу ЛВУ в Торонті виголосив, 24-го січня ц. р. в залі Українського Дому актуальну доповідь: „Міжнародна ситуація у світі". Доповідач основно переглянув та показав всі позитиви і негативи міжнародної політики, на тлі двох потуг Америки і Москви, яка зокрема використовує недійсність та брак ідейного та виразного політичного спрямування Заходу. У дискусії забрали слово і ставили питання доповідачеві: В. Солонинка, В. Макар, інж. М. Барабаш, д-р Р. Малащук, В. Дідюк і І. Головачук. Зібранням проводив заст. голови Відділу ЛВУ — С. Горлач. Д-р Святослав Фостун є генеральним секретарем СУБ і заступником генерального секретаря СКВУ.

Координаційний Комітет. 12-го грудня 1970 року відбулася нарада координаційного комітету українських кредитових кооператив Торонта й околиці з метою поширення діяльности на Східню Канаду. На нараді прийнято правильник і на його, підставі обрано попередню президію Координаційного Комітету: В. Ситник — голова, І. Лещишин, М. Плавюк, П. Кіт — заступники голови; М. Юник, С. Кочевщ — секретарі; В. Куцяй — скарбник; М. Андрухів, А. Турецький, Т. Боровський — члени. Згідно зі статистикою Онтарійської Ліги за 1968-ий р. дані про українські кредитові спілки в Онтаріо виглядають так: всіх спілок — 34, членів 24.195, а майна на суму $32.236.110. дол. Приблизно така сама ситуація з кредитовими спілками й на Заході Канади. Чи не варто б створити Українську Крайову Кооперативну Раду в Канаді? Це вже велика сила! Варто, щоб це більше взяли ми всі до уваги, ізза стан, та кожний не тільки став членом а також і складав свої ощадності у своїй рідній установі.

Доповідь В. Куриляка. Заходами Відділу АДУК відбувся, 22-го січня ц. р. дуже вдалий вечір, на якому виступив з доповіддю наш славний земляк мистець-маляр Василь Куриляк. Як відомо мистець-маляр В. Курилик вславив себе високомистецькими картинами з життя українських піонерів, за якими пошукують вже сьогодні всі великі галереї. Тема доповіді „Тематика не перешкоджує мистцеві" була ілюстрована численними прозірками, яку попередила вступним словом А. Стебельська зібравши поважне число, зокрема з мистецьких кіл, та любителів мистецтва Курилика. Доповідь відбулася в залі Святомиколаївської церкви.

Виставка Григорія Ткачука. У переїзді до Віндзору й Дітройту, на коротко зупинився в Торонті мистець-маляр портретист, Григорій Ткач з Монтреалю, та влаштував, 7-го лютого ц. р. одноденну виставку своїх образів в залі Святомиколаївської церкви. Мистець-портретист, Г. Ткач у своєму мистецькому альбомі має портрети визначних людей, як; президент Дж. Ф. Кеннеді, кол. прем'єр Канади Діфенбейкер і його Дружина, кол. міністер М. Стар, високопреосвящені Владики Кир Михаїл і Кир Ізидор, міністри Квебецького Уряду, артистка Джулієт Маруся Бек, і багато інших. За прекрасні виконання має він повне признання. Оригінальність його образів — це композиції і підбір красок. На виставці були показані чудові образи з українською тематикою. Шкода, що короткий час і замала реклама не дали змоги ширшому кругові громадянства оглянути цю виставку та запізнатися з великим талантом-мистцем Григорієм Ткачем.

В. Дідюк

СПІВАК ДІНО ПРІЦІ ВИВЧИВ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Відомий в Европі італійський соліст - тенор Діно Пріці одружився з українкою, родом із Запоріжжя. Подружжя має сина, якому тепер уже пішов 23-ій рік. Дружина й мати - українка навчила чоловіка й сина української мови настільки, що вони часто вдома з італійської переходять на українську. Платівки з піснями Діно Пріці мають в Італії широкий попит. 10 років тому Діно Пріці підписав контракт з совєтськими представниками і дав на території СССР майже 2 000 концертів, у тому й на Україні, де його особливо тепло приймала публіка. У його програмі була одна, не названа пісня українською мовою. Тижневик „Праця" з Бразилії, ч. 50, 1970, з Прудентополя, повідомляючи про Діно Пріці за бразилійською пресою, додав: „Ось що може зробити жінка, яка не лише любить свого мужа й діти, але й Україну".

УКРАЇНСЬКА КАЗКА ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДІТЕЙ

Дітройт. — Український Театр Ляльок у Дітройті відгукнувся на запрошення громадської Бібліотеки в Гемтремку, Миш., де було Свято Книжки, й показав там українську казку „Рукавичка". Дві вистави, о 3 і 4 по пол., відбувалися в перекладі на англійську мову, для кругло 300 дітей і понад 100 старших осіб. Управа Бібліотеки реклямувала по школах Гемтремку й Дітройту „Українську казку „Рукавичка". Ляльковий Театр викликав велике зацікавлення у глядачів, а українська народна казка — захоплення. Ляльковий Театр організували і ним керують Христина Юзич та Лада Прокоп, дві молоді мисткині.

СКРИТИКУВАЛИ ПІДРУЧНИК

Підручник з біології для вищих учбових закладів, виданий Львівським університетом, скритикувала „Радянська Україна" з 3-го лютого. В підручнику багато русизмів, напр. „рябина", а треба „горобина", ще більше невірних означень: „хітин — це вуглевод", а на іншій сторінці „хітин — це азотиста речовина", або така несенітниця, як „Мичурин схрещував черемху з рябиною". Речеві зауваги до підручника, у формі фейлетону „Я таки заробив п'ять", написав викладач біології.

Маріян Обуховський
(Посмертна згадка)

Дня 12 - го грудня 1970 р. помер у Теребовлі Маріян Обуховський, на 87 - у році життя. Величаві похорони з оркестрою відбулися 14 - го грудня, - з Теребовлі на Острівецький Цвинтар, де Покійний поставив собі нагробник з тризубом, ще за свого життя. Над могилою було багато промов, про заслуги Покійного для його рідного села Слобідка Струсівської, тепер переназваної на Камінку, про його трудолюбне життя і любов до рідної Теребовельщини.

Маріян Обуховський приїхав до Америки 1913 - го р., з наміром заощадити дещо грошей і вернутися до краю. Перешкодила тому перша світова війна й він міг вернутися вже аж тоді, коли західньоукраїнські землі окупували поляки. Зжившися з американською демократичною системою, Покійний не міг погодитися з польським режимом національного гніту та соціальної несправедливости і в 1923 р., через Кубу, знову приїхав до Америки. Поселився в Ню Йорку.

Негайно після приїзду включився в українське національне життя. Однак не забув і про своє родинне село і завжди щедро відгукувався на його потреби. В 1924 р. автор цих рядків писав йому, що в селі відбудовується спалений за війни читальняний дім, потрібно помочі. Маріян Обуховський зібрав між Слобідчанами 120 дол. і за ті гроші покрито читальняний будинок бляхою. Його старанням зібрано в 1930 р. 200 дол. на нову церкву в Слобідці, при чому окремо від себе він додатково жертвував 60 дол.

Ніодна українська національно - політична маніфестація в Ню Йорку не обійшлася без його участи, чи проти поляків, як протест проти пацифікації, або інших українських національних ..., чи проти большевиків за їхню політику - винищування українського народу. Скрізь і завжди можна було бачити Маріяна Обуховського між учасниками кожної акції. В тих маніфестаціях нераз доходило до сутичок з американськими т. зв. „прогресистами", що намагались розбивати маніфестації, сипали людям сіль в очі. Треба було організувати охорону і Покійний завжди брав у цьому чинну участь.

В листопаді 1934 - го р. вписався він до УНС, Відділу 225 „Даразківщина", кілька років обирали його касиром Відділу, теж зорганізував він нових членів для свого Відділу. Щедро допомагав своїй родині в краю, сина посилав на студії до Парижу, де він вивчився на лікаря і потім відкрив лікарську приймальню в Дараxові.

Старання його спровадити до Америки дружину, або котресь зі своїх дітей, не вдалося, - майже всі його діти перейшли через заслання на Сибір. Під кінець життя рішився Покійний на стало виїхати в Україну, щоб там, на рідні йземлі доживати віку й зложити свої кості в рідній землі. Поїхав туди 1933 - го року й поселився в Теребовлі, його господарство до тла було зруйноване за війни в часі відступу німецького війська.

Маріян Курочка

Делеґат УССР голосував „проти", але прийшов на прийняття

Делеґат Української ССР відмовився голосувати за те, щоб наступну Світову Виставку влаштувати в 1976 році у Філядельфії, але прийшов на прийняття, влаштоване Філядельфійською делеґацією в Парижі. Про це розповів голова Філядельфійської делеґації до Парижу в справі організування Світової Виставки, міський посол Геррі Ґелфенд, повернувшись з Парижу додому. Він сказав, що за Філядельфію голосували 23 країни, включно з представником СССР, але представник Української ССР всіляко затягав справу, прохав часу „на вивчення проблеми", зволікав та вкінці й не проголосував, всупереч тому, що „сама Москва" проголосувала „за". Філядельфійська делеґація провадила переговори в Парижі на форумі Бюра Міжнародних Вистав „Америка" з 13 лютого, у вістці „Дивне становище Української ССР" у справі Філядельфійської Вистави" зазначила, що представник Української ССР у справі Фі... сування, прийшов на прийняття, і „ніхто цьому делеґатові не сказав, що він повинен був утриматися також від прийняття".

СОВЄТСЬКА АФЕРА В ЛИВАНІ
(Закінчення зі стор. 2-ої)

мешкання члена своєї амбасади, допустились найгрубіших помилок і порушили основні засади конспірації. Вони не застосували навіть елементарної контролі, якою легко можна було б викрити Маттарів трансмітер. І вони видали Маттарові чек на московський Державний Банк, цілковито скомпромітувавши цим свою амбасаду.

Якби західні агенти спробували підкупити пілота маленької невтральної країни, щоб викрасти потрібний їм літак, совєтська преса напевно вчинила б галас на цілий світ: „Агресори! Західні імперіялісти! Загроза для миру!"

Цим разом у Москві вирішили обернути кота хвостом наперед. 1-го жовтня агенти КГБ відбули розмови з впливовими совєтськими симпатиками в Лівані, Єгипті, Сирії та Іраку, переконуючи їх, що справа, зв'язана з „Міражем", була американською провокацією, розрахованою на підрив відносин між СССР і Ліваном. Ліванський уряд відкинув ці вияснення.

Того ж дня амбасадор Азімов відвідав президента Лівану Гелу з формальними вимогами: звільнити з-під арешту Хом'якова та Васильєва, покарати старшину служби безпеки, перепросити уряд СССР і проголосити всю ту справу, як „американську провокацію".

Ліванський уряд відкинув усі ці вимоги.

І тоді почався зорганізований тиск на цей уряд у пресі Єгипту, Сирії, Іраку і самого Лівану. Представники урядів цих країн також вживали всіх дипломатичних заходів, щоб ліванський уряд піддався. Натиск щораз підсилювався. І Ліван скапітулював.

Двома днями пізніше на летовищі біля Бейруту приземлився літак „Аерофлоту", на який перенесено поранених Хом'якова і Васильєва.

Історія з совєтською змовою скінчилась, не встигши привернути уваги широкого світу.

Маттара, честь якого большевики оцінювали на 2 мільйони долярів, підвищено до ранги капітана. Щоб зберегти життя цього патріота від помсти КГБ, при ньому постійно перебувають два охоронці.

В. С-ко

Курс модерної української літератури в університеті Вестерн Резерв
(Закінчення зі стор. 1-ої)

го, як також книжку Івана Коляски п.н. „Шкільництво в підсовєтській Україні".

Теми кінцевих робіт студенти вибирали, а серед однаково зустрічаємо, м. ін. наголовки: „Процес русифікації в Україні", „Роля неоклясиків", „Хвильовий і ВАПЛІТЕ", „Воскресення і смерть Сокирочки" й інші. Курс модерної української літератури у Вестерн Резерв закінчило з успіхом шість студентів. Всі вони — це недавні абітурієнти клівлендських шкіл українознавства й члени молодечих організацій СУМА, Пласту, Ліги Української Православної Молоді. За прослуханий курс одержали студенти кредит трьох семестральних годин.

Треба відмітити факт, що на університеті Вестерн Резерв існує можливість продовжування курсів українознавства. Варто тільки нашим зацікавленим чинникам докласти максимум старань, щоб ці можливості належно використати.

„Любителі музики" і російська культура

З Англії розійшлось по світі та йде вже і в Ню Йорку художній кінофільм англійського режисера К. Расела під наг. „Любителі музики", біографічна кінокартина про видатного російського композитора Петра І. Чайковського. Совєтська преса негативно зареагувала на покази того фільму, бо, як писала київська „Культура і Життя" з 7-го лютого, в ньому „на екрані показаний п'яниця, розпусник і психопат, який у перервах між скандалами з дружиною створює музику, що народжується в його маячних комплексах, а брат П. Чайковського і автор лібретто до деяких його опер показаний користолюбцем", ... було насправді. Видатний англійський кінорежисер К. Расел поставив свій фільм „Любителі музики" на основі документальної біографії, точних даних про композитора П. Чайковського і його родину та ствердженого психічного захворювання. Але совєтська преса вважає, що „автори того фільму хотіли принизити таким негідним способом велику російську культуру". Так вважає й київська „Культура і Життя" в своїй власній кореспонденції з Ню Йорку, підписаній С. Єгоровим.

КРИТИКУЮТЬ НОВІ ЖИТЛОВІ ДОМИ

В московській „Правді" від 17 лютого надруковано листа з України, з м. Кіровограду: „Якість нових житлових будинків все ще викликає чимало справедливих нарікань. Зокрема це стосується фундаментів. Вони дуже низькі, неміцні, пропускають вологість". Далі сказано, що „проектувальні організації, в ім'я хибної економії будівельних матеріялів, проектують фундаменти, які заледве підіймаються над землею. Керівники будов не завжди пильнують за якістю закладки фундаментів. У висліді — багато будинків вже через кілька літ вимагають капітального ремонту".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛЮТОГО 1971 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі при 31-ій Евню. Проситься всіх членів прибути і вирівняти вкладки. — В. Левенець, предс., М. Хоманчук, секр., М. Климишин, касир.

ТАРЗАН, Ч. 6514. Зустріч Дикого Кота з англомовним бонґом

Багато, багато з племени бонгів вирушать цієї ночі до країни батузів, щоб убити батузів, які вкрали наших дітей. Тоді ми заберемо країну батузів і проголосимо її країною бонгів.

Будь терпеливим і відклади інвазію ще на дві ночі, вожде Вамбі! Є ще інший спосіб, як відібрати дітей бонгів без їх шкоди і дістати більше землі під плянтації — без війни. Маю один плян...

В міжчасі, на площі, де збиралася збройна експедиція бонгів, сотника Дикого Кота зустріла велика несподіванка...

Доброго дня, пане! Дозвольте мені представитися. Я — Абузі, 16-й син великого вожда Вамбі. Я володію англійською мовою.